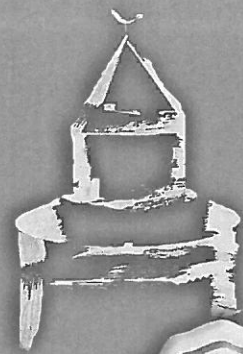

ZPRAVODAJ

ŠRÁMKOVY SOBOTKY

50.
ročník

2

BŘEZEN/DUBEN 2013 ~ 50. ROČNÍK ~ 15 Kč

NÁRODNÍ KROJE VE ŠRÁMKOVĚ DOMĚ

Většina z nás už netrpělivě vyhlíží jaro. Naším vroucným přáním je, aby se na nás začalo sluníčko usmívat častěji, sníh v našem okolí roztál, tráva se začala zelenat, ptáci zpívali od ranních hodin a vzduch zavoněl svěží vůní nastupujícího jara. To by byla krása! Bohužel se zdá, že zima letos tak lehce svoji vládu nepustí a ještě nás bude svými rozmary trápit. Jaro do našich hvozduh určitě přijde, musí přijít, vždyť za pár dnů už budeme slavit svátky jara Velikonoce. Abychom už navodili sváteční atmosféru, uspořádali jsme my, sobotečtí baráčníci společně s Renatou Holubovou jarní velikonoční jarmark s ochutnávkou velikonočního pečeni, stánkovým prodejem „Dílničkou šikovných rukou“, a především výstavou národních krojů v prostorách Šrámkova domu.

Veřejnost jsme si pozvali na 16. března, v den před smrtnou nedělí. Ten, kdo si udělal v dopoledních hodinách čas, nezalekl se ani mrazivých ranních teplot a přišel na náměstí, mohl si ve stánku zakoupit výrobky spojené s velikonočními svátky. Zahřát se mohl svařeným vínem a ochutnat dobrou palačinku na sladký i slaný způsob. Nebo byl nalákan vůní čerstvého cukroví, která vycházela z kanceláře Informačního střediska. Právě tam nabízele naše tety, oblečené do svérázu, své domácí výrobky, mazance, bábovky ve formě zajíčka, beránka, nazdobené dortové kraslice, byly tu jidáše, bochánky, slané preclíky. Každý, kdo vešel, byl nejprve pozván do prvního patra, kde na návštěvníky čekaly tetičky oblečené do národních krojů. Všichni byli obdarováni milým úsměvem a tetičky je provedly výstavou. Návštěvníci potom mohli zhlédnout kroje mladoboleslavské, pojizerské, kyjovské i piešťanský, oblečení pro mladou chasu, dívčí a chlapecký kroj, krojované panenky z různých oblastí Čech a Moravy, vyšívané čepce a zástěry ke krojům, vyšívané ubrusy, kraslice z různých oblastí, pomlázky,

symboly baráčníků, baráček, přísežnou ruku. Všechno, co bylo k vidění, je v majetku Baráčnické obce Sobotka. Je to velké bohatství, bohatství, které jsme zdědili po našich předcích. Nesmírně si vážíme všech, kteří nám věnovali některé části krojů nebo celé kroje i části baráčnického svérázu, zděděných po svých rodičích a prarodičích. Zároveň prosíme ty, kteří mají cokoli doma a nevědí, „co s tím“, aby nás kontaktovali.

chutnalo moc, bylo patrné z toho, že se někteří hosté i několikrát pro svoje oblíbené cukroví vrátili. Na konci jarmarku tak na talířích a tácech nezbylo vůbec nic.

První naše letošní větší akce se vydařila, i toho sluníčka jsme se nakonec dočkali. Zájem o kroje byl velký, což nás velice potěšilo a dodalo nám to sílu a energii zorganizovat a pozvat veřejnost i návštěvníky města na další akci, spojenou

Tetičky a děvčata v krojích. Foto: Zbyněk Krámek

My se s nimi o dalším postupu domluvíme. O veškeré kroje i majetek pečujeme s úctou a péčí dobrého hospodáře, chceme toto národní bohatství předat nastupující generaci v dobrém stavu.

Po zhlédnutí výstavy se především maminky s dětmi a babičky zastavovaly u stolu „Dílnička šikovných rukou“, kde si mohly pod odborným dohledem tetiček vyrobit svoje vlastní výtvary, a tak vznikaly krásně nazdobené misky s jarními i velikonočními motivy. Misky si autorky odnesly domů. Po vyčerpávajícím programu pak pro hosty jarmarku byla připravena ochutnávka napečených dobrot. Každý dostal ochutnat, na co si ukázal. Že

s ukázkou lidových zvyků a tradic. Už teď se těšíme na shledání s vámi se všemi.

A pokud přijedete v těchto dnech do Sobotky a budete mít zájem si vystavené kroje prohlédnout, stačí se s námi spojit po telefonu nebo napsat na mailovou adresu, kontakt je umístěn na webových stránkách města Sobotky pod titulem spolky ve městě, Baráčnická obec. Rádi Vás provedeme. Výstava se nachází v prostorách DPS nedaleko náměstí. To samé platí i pro naše spoluobčany.

za Baráčnickou obec Sobotka
Z. Hejnová - sydička

RADNICE INFORMUJE

INFORMACE O ZASEDÁNÍCH ZASTUPITELSTVA

17. veřejné zasedání zastupitelstva, se konalo dne 21. 2. 2013 v 18 hodin na obvyklém místě v sále spořitelny v Sobotce.

Zastupitelstvo projednalo a schválilo rozpočet města Sobotka na rok 2013 jako schodkový ve výši příjmů 40 536 000,- Kč, výdajů ve výši 38 182 000,- Kč a splátek úvěrů ve výši 5 354 000,- Kč, kdy schodek ve výši 3 mil. Kč bude kryt z úspory minulých let. Rovněž byl schválen rozpočtový výhled na roky 2014 – 2016.

Dále byla vzata na vědomí zpráva o finanční činnosti Mikroregionu Český ráj. Předposledním bodem bylo

jednání o půjčkách z fondu rozvoje bydlení. Žádný ze zájemců bohužel nesplnil podmínky udělení půjčky a po diskuzi bylo dohodnuto, že se vypracují nová pravidla půjček FRB a na dalším zasedání budou zastupitelstvu předložena k diskusi a ke schválení.

V závěrečné diskuzi s občany byl hlavním předmětem rozpravy stav místních i krajských komunikací a byl přečten zápis komise pro rozvoj místních částí a životní prostředí, kde bylo poukázáno na problémy místních částí Sobotky. Na jarní měsíce byla starostou a místostarostou slíbena postupná návštěva všech místních částí města, vč. setkání s obyvateli.

18. veřejné zasedání zastupitelstva se konalo dne 9. 4. 2013 v 18 hodin v sále spořitelny. Na programu bylo především schválení účetní závěrky města a závěrečného účtu města za rok 2012. Byly schváleny příspěvky kulturním a sportovním spolkům (viz tabulka) a byla zveřejněna nová pravidla pro tvorbu a použití fondu rozvoje bydlení. Na zasedání byla rovněž schválena smlouva o dílo na stavbu „Sobotka – Malé náměstí, revitalizace městské památkové zóny – stavební úpravy“ se společností Eurovia CS a.s.

NOVÉ ZNĚNÍ PRAVIDEL PRO POSKYTOVÁNÍ PŮJČEK Z FONDU ROZVOJE BYDLENÍ (FRB)

Celé znění pravidel je k dispozici na www.sobotka.cz/dulezite-dokumenty. Pro případné zájemce je asi nejpodstatnější, na co lze půjčku z FRB poskytnout. Právě rozšíření druhů a výše půjček jsou tou nejvýznamnější změnou v novém znění pravidel. Půjčka se bude poskytovat na obnovu střechy domu staršího 10 let; vybudování nové bytové jednotky ve stávajícím obytném domě;

vestavbu části bytu do půdního prostoru nebo přístavbu bytu; zřízení ekologického vytápění vč. rozvodů a radiátorů; dodatečnou izolaci domu staršího 15 let proti spodní vodě; obnovu fasády domu staršího 10 let; zateplení obvodového pláště nebo obytných místností; vybudování WC, koupelny nebo sprchového koutu v bytě; výměnu oken, balkónových a vchodových dveří; zřízení kanalizační

přípojky vč. likvidace stávajícího septiku nebo jímky; zřízení vodovodní přípojky; zřízení domovní čistírny odpadních vod a zřízení vrtané studny pro zásobování domu pitnou vodou.

Důležitou informací také je, že jednotlivé druhy půjček lze kumulovat, ale půjčku lze poskytnout opakovaně na jeden objekt ke stejnému účelu jen ve výjimečných případech.

REKONSTRUKCE MALÉHO NÁMĚSTÍ

Jak už bylo uvedeno v předchozím čísle ZŠS, město se v letošním roce rozhodlo překročit k rekonstrukci Malého náměstí. V únoru t.r. byla vyhlášena výzva k podání nabídky na stavební úpravy v rámci zadání veřejné zakázky malého rozsahu dle zákona č. 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách. Na tuto výzvu zareagovalo celkem sedm zájemců a dne 4. 3. 2013 zasedala hodnotící komise, aby posoudila a hodnotila předložené nabídky. Základním hodnotícím kritériem pro zadání veřejné zakázky malého rozsahu je

nejnižší nabídková cena vč. DPH. Nabídku s nejnižší nabídkovou cenou (1 525 841 Kč) podala firma Eurovia CS a.s.

Po 15. 4. se začne se stavebními úpravami: v první řadě bude odebrán stávající povrch, bude vybudována dešťová kanalizace a dojde k založení podkladních vrstev. V další etapě dojde k položení žulové a čedičové dlažby na celém povrchu náměstí. Pokud nedojde ke komplikacím v podobě nepříznivého počasí či objevu nečekaných archeologických nálezů, mělo by být zrekon-

struované náměstí otevřeno do konce června letošního roku, tedy před hlavní turistickou sezónou.

Vzhledem k rozsahu rekonstrukce dojde samozřejmě k určitým omezením pohybu vozidel a osob. Realizátor se bude snažit během výstavby udržet koridor pro pěší z náměstí Míru do ulice Pod uličkou a rovněž bude zajištěn přístup k obytným domům č.p. 1, č.p. 219, č.p. 220 a k faře. Po dobu výstavby bude samozřejmě výrazně omezen vjezd automobilů a zcela zakázáno jejich par-

kování. Pro parkování bude k dispozici nám. Míru, Šafranice, parkoviště před Městským úřadem či parkoviště za městským divadlem. Dojde nutně i k přesunu kontejnerů na tříděný odpad ke stávající

cím kontejnerům za sokolovnou. Jejich zpětné umístění na zrekonstruované náměstí je nyní předmětem diskuze.

Vedení města tedy žádá všechny obyvatele i návštěvníky města o po-

chopení nejrůznějších omezení, které jsou se stavebními úpravami spojené. Výsledek bude určitě stát za to.

DALŠÍ INVESTIČNÍ AKCE LETOŠNÍHO ROKU

Stavební úpravy na Malém náměstí jsou sice největší a nejdůležitější investiční akcí města v tomto roce, ne však jedinou.

Další významnou akcí je 2. etapa výměny střešní krytiny a části krovů na domě č.p. 6, pro kterou je v rozpočtu vy-

členěno 1,5 mil. Kč. Dále dojde k opravě mariánského sousosí na náměstí, které bylo poškozeno vandaly, ale dlouhodobě trpí i nepříznivými vlivy počasí. Celkové výše oprav je rozpočtována na cca 300 tisíc Kč. Další investice jsou z velké části opravy – oprava oken na Humprechtu,

oprava části střechy a výměna okapových žlabů a svodů zdravotního střediska, opravy místních komunikací a v neposlední řadě i opravy bytového fondu. O bližší podobě a výši jednotlivých oprav budeme informovat na stránkách ZŠS a na webu města.

NOVÝ NÁJEMCE KEMPŮ A KOUPALIŠTĚ

V prosinci loňského roku byl radou města vypsán záměr pronajmout areál soboteckého kempu a koupaliště. Po dlouhém a nesnadném rozhodování byl vybrán nový nájemce, kterým je paní Zuzana Kynzlová z Dolní Bukoviny u Mnichova Hradiště. Kontakty na nájemce, informace o letošní sezóně a o možnostech ubytování najdete na webu <http://www.sobotkakemp.es-tranky.cz/>.

KÁCENÍ V LESOPARKU ZÁMKU HUMPRECHT

V průběhu loňského roku se uskutečnilo několik debat na téma kácet či nekácet v lesoparku. Nakonec byla nalezena kompromisní varianta v podobě etapovitě kácení po jednotlivých letech. Během letošní zimy bylo pokáceno 11 uschlých stromů podél cest a 6 vzrostlých jasanů, které bránily ve výhledu z ochozu. Během turistické sezóny se ukáže, kde bude zapotřebí v kácení pokračovat, k čemuž by se eventuálně přistoupilo příští zimu.

PŘÍSPĚVKY MĚSTA SPOLKŮM V ROCE 2013

Sportovní klub Sobotka	210 000 Kč
TJ Sokol	50 000 Kč
Jezdecký klub Sobotka	30 000 Kč
Oddíl stolního tenisu	5 000 Kč
Vřt Janoušek – motocykly	5 000 Kč
OS Šachový klub Sobotka	5 000 Kč
Vlastenecko dobročinná obec baráčeknická	15 000 Kč
OS Bendl - Materské centrum Ťapík	15 000 Kč
Myslvecké sdružení Sobotka	5 000 Kč
Český rybářský svaz – MO Sobotka	5 000 Kč
Plonýrská skupina Fráňův Šrámkův Sobotka	20 000 Kč
Český svaz včelařů – ZO Sobotka	4 000 Kč
rezerva	31 000 Kč
celkem	400 000 Kč

STAV KRAJSKÝCH KOMUNIKACÍ PO ZIMĚ

Letošní mimořádně dlouhá zima se v Sobotce a okolí stejně jako jinde podepsala na již tak špatném stavu krajských silnic II. a III. třídy. Ve městě je nejhorší situace zřejmě v Turnovské ulici, v Boleslavské ulici v úseku od náměstí k městskému úřadu a v Předměstské ulici. Pro úplnost dodávám, že první dvě jmenované ulice, dále ulice Špálova, Jičínská, Na celné a Na Benešově jsou v majetku Královéhradeckého kraje a ve správě SÚS Královéhradeckého kraje a.s. Krajským majetkem je i zřejmě nejvíce zničená silnice na Sobotce – silnice III/27935, která začíná v ulici Na celné a pokračuje kolem soboteckého hřbitova a koupaliště na Kost a část silnice III/27930 od křižovatky u Vesce do Libošovic. Ve špatném stavu jsou samozřejmě i další silnice III. třídy – např. do Markvartic, do Libáně, nebo do Kdanic a Trní. V ideálním stavu není ani komu-

nikace II. třídy z Dolního Bousova přes Sobotku do Mladějova.

Město Sobotka spolu s dalšími obcemi Mikroregionu Český ráj na tento fakt vedení kraje dlouhodobě upozorňuje, přesto zatím marně. Další pokus poukázat na technický stav komunikací na Sobotce proběhl na konci února, kdy starostové Sobotky a Libošovic navštívili radního pro dopravu a silniční hospodářství Královéhradeckého kraje pana Karla Janečka a vedoucího oddělení silničního hospodářství odboru dopravy a silničního hospodářství pana Františka Čepka. Panu radnímu byl předán dopis obcí Mikroregionu Český ráj, který se mj. zmiňuje o negativním vlivu špatné dopravní infrastruktury na rozvoj turistiky v Českém ráji. V následné debatě bylo představiteli kraje poukázáno na nedostatek financí na obnovu krajské silniční sítě. Téměř všechny krajské komunikace (cca 3 300 km)

mají deficit technického stavu, který je odhadován na cca 8 miliard korun. V loňském a letošním roce získal kraj na opravu silnic cca 290 mil. korun z dotací EU, které byly rozděleny do 11 projektů, z nichž ale ani jeden bohužel není na Sobotce. Což znamená, že v letošním roce, ale zřejmě i v následujících letech dojde pouze k dílčím opravám (zaasfaltování největších děr) a kvalitních povrchů silnic se na Sobotce hned tak nedočkáme. Pokud se začne vytvářet alespoň projektová dokumentace na rekonstrukci jednotlivých silnic, už to lze brát jako dílčí úspěch. Pro představu – bylo nám sděleno, že 1 km plně zrekonstruované silnice III. třídy stojí cca 5 milionů korun.

Tento stav tak trochu odráží postavení Sobotky v rámci kraje. Jedná se o tzv. vnitřní periferii, území na rozhraní dvou či tří administrativních jednotek

(krajů), tedy o místo na „okraji kraje“, které leží daleko od regionálního centra. Obecně se vnitřní periferie vyznačují např. špatnou dopravní či technickou infrastrukturou, značně horší lokální za-

městnaností nebo horší dostupností služeb.

Pro Sobotecko je velkou šancí turistický ruch a služby s ním spojené a zničené silnice bohužel mnohé turisty

od návštěvy spíše odradí. Kdy se tento začarovaný kruh rozetne, se však neví.

Jan Janatka,
místostarosta

VĚSTNÍK

57. ŠRÁMKOVA SOBOTKA

Pojtkem kultury, vzdělání a vědy je na Šrámkově Sobotce vždy ročníkové téma, které směřuje obsah produkci zařazovaných ten který rok. Nepočítáme-li pravidelné návraty k životu a dílu Fráni Šrámka, snažila se témata uplynulých ročníků vždy přijít s novým pohledem na filologii a střídat jazyková a literární zaměření. Jak se ale střídaly generace pořadatelů a ovšem vládnoucí režimy, přihodilo se už několikrát, že na opakování bezděky došlo. Například v roce 1967 se jedenáctý ročník jmenoval „Ať znám!“, později jubilejní padesátka v roce

2006 nesla titulky „Znějící řeč“. Také aktuální téma už se objevilo, v létě 1989 našemu festivalu dominovala „Mateřština úsměvná“. Letošní podobný záběr bude širší: **HUMOR V JAZYCE A LITERATUŘE**, ve štítku nesoucí hříčku **XMÍCHU**.

Výběr tématu byl dán chutí pořadatelů šlápnout na tenký led a pokusit se ho přejít v suchu. Oficiální argument pro podporu této cesty byl rovněž nalezen: v návaznosti na uplynulé dva ročníky, které připomínaly výročí Karla Hynka Máchy, Boženy Němcové a Karla Jaromíra Erbena, letos dvojnásob kulaté

výročí literárního humoristy Jaroslava Haška. U něho si připomínáme sté třicáté výročí narození a zároveň devadesát let od úmrtí a hořké pointy nedopsaného závěru Osudů dobrého vojáka Švejka za světové války. Haškovo jméno zarámuje ročník úvodním slavnostním zahájením a závěrečným divadelním vystoupením.

Bližší informace o programu a dílnách letošního ročníku Šrámkovy Sobotky naleznete na webových stránkách festivalu: www.sramkovasobotka.cz.

*Těšíme se na vaši účast!
organizátoři Šrámkovy Sobotky*

LÉTO NA ZAHRADĚ ŠRÁMKOVA DOMU

Při pohledu z okna to tak sice nevypadá, jaro i léto se však přeci jen blíží, a to rychlostí vcelku nevídanou. Proto se sluší všechny již nyní krátce zpravit o tom, co nás v té teplotně populárnější části roku v kultuře čeká. Po loňském úspěchu se i letos můžete těšit na letní kino, v rámci kterého bude mít každý možnost zhlédnout vybrané filmy domácí i zahraniční produkce. Ve snaze od konce května do poloviny září oživit prostor zahrady Šrámkova domu zde

také představíme několik koncertů skupin a interpretů známých i méně známých: těšit se tak můžeme například na velmi populární Fidle, ale i na Vladimíra Mišíka a další. Pro starší ročníky je v jednání i koncert dechovky z blízkého okolí. A zkrátka nepřijdou ani nejmladší; v programu se objeví i divadelní představení určená výhradně dětskému publiku. Bude-li nám počasí nakloněno, máme se tedy všichni rozhodně na co těšit!

Detailní program bude samozřejmě zveřejněn jak v příštím čísle Zpravodaje Šrámkovy Sobotky, tak s předstihem i na internetových stránkách města a na letáčcích a plakátech rozmístěných různě po městě. Nezapomňte vše tedy bedlivě sledovat, ať vám z nabídky letních kulturních akcí náhodou něco neunikne!

*Snad tedy v létě na shledanou!
Jakub Novosad*

POUTO KE KNIHÁM A SOBOTECKU

Protože březen je měsícem knih, sešli se v sobotecké spořitelně v podvečer 15. března u jednoho stolu autoři s úzkým vztahem k Sobotecku, kterým byla v loňském roce vydána kniha.

Tato krásná myšlenka napadla soboteckého patriota, historika a spisovatele Karola Bílka, který o Sobotce napsal již hezkou řadu knih. Ta zatím poslední ve spolupráci s dalším významným Sobotákem Josefem Jindrou a pod názvem *Sobotecký hřbitov* vyšla koncem loňského roku. Krom

těchto dvou autorů usedla do křesla také spisovatelka Milena Kovářová, autorka původem ze Spyšové, jež vloni publikovala pokračování úspěšné knihy pro děti *Pajda a Papulka*. Pozvání přijal i Jaroslav Šedivý, autor knihy *Mé putování zmateným stolem* a chalupář z nedalekých Dobšic. Pětici uzavřel Ladislav Špaček, kterému vloni vyšly hned knihy dvě: vzpomínková kniha *Deset let s Václavem Havlem* a knížka pro děti *Dědečku, vyprávěj*. Pan Špaček je chalupář z Rytířovy Lhoty.

Nejdříve všichni zavzpomínali na své první setkání s knihou. Paní Milena Kovářová poutavě pohovořila o svém studiu na sobotecké škole a při ohlédnutí za svými knižními prvotinami přiznala, že začala psát až na popud své vnučky. Od té doby sepsala již na dvacet kočičích příběhů pro děti. Pan Jaroslav Šedivý napřed přiznal, že v dětství nejraději četl různé rodokapsy, načež všem posluchačům, kterých se v sále spořitelny sešlo opravdu pozehaně, poodhalil svůj životní příběh. Pan Ladislav Špaček byl vášnivý

čtenář od mládí, první jeho přečtenou knihou byl příběh O letadélku Káněti. Pan Josef Jindra dokonce z Ferdý Mravence, s nímž začínal, zpaměti část textu odříkal. Pan Karol Bílek na sebe prozradil, že je také vášnivým čtenářem, a to už od mládí. Lásku ke knihám u něho vypěstovala babička.

Po zábavných historkách se hovor stácel na budoucnost a pro všechny přítomné bylo potěšující, že každý z hostů už má v hlavě námět na další díla.

Byl to velice povedený večer se vzácnými hosty, kteří dostali Sobotecko do povědomí celého národa.

Doufejme, že i v budoucnu budeme mít příležitost u nás v rámci podobných besed přivítat i další zajímavé autory se vztahem k našemu městu.

Pavína Havlová

CURRICULUM VITAE ANEB BĚH ŽIVOTA MILOSLAVA ŠULCE

13. února 1933 se Františkovi a Marii Šulcovým narodil dlouho očekávaný potomek. „Je to chlapec“, řekli šťastné matce v nemocnici v Jičíně. „Konečně mám pokračovatele rodu“, proběhlo myslí otci Františkovi.

Otec František měl za sebou anabázi v 1. světové válce, včetně ruského zajetí. Po návratu do vlasti převzal po dědické linii prosperující ševcovskou dílnu. V době narození syna mu bylo 44 let. Matka Marie, rodem Kuželová z Markvartic, měla 32 let. Společně žili v rodinném domě č.p. 289 na Novém městě soboteckém. V dílně František spolu s dělníky i učedníky ševcoval, Marie vedla domácnost a starala se o drobné zvířectvo na dvoře. Půdu „U křížku“, louku s polem za Spyšovou a u lesa obdělávali společně.

Dlouho očekávaný a vymodlený pokračovatel rodu dostal při křtu v chrámu sv. Máří Magdalény v Sobotce jméno Miloslav. Bylo 15 let po 1. světové válce.

Léta běžela. Psal se rok 1939 a s ním opět začátek válečných útrap. Druhá světová válka byla na obzoru. To už šestiletý synek sledoval průjezd Němců Sobotkou. Stál s otcem na chodníku před domy bratří Mrvových (Josef měl cukrárnu, Václav papírnictví a knihkupectví) v ulici vedoucí k Jičínu. Zvědavých občanů byly plné chodníky.

Rodiče prožívali léta plná strachu. Postihy za neuposlechnutí příkazů okupantů byly kruté. Např. za zatajování polních výnosů či domácího zvířectva byl vyhlášen trest smrti. Z něčeho se ale muselo žít. A tak se i malý Míla účastnil „výletů“, když rodiče vozili potají obilí na semletí do mlýna k nedaleké Šlejferně či na Staňkovu Lhotu. Bylo to v zimě. Naložili pytel s obilím nebo semletou moukou na sáně. Na vše usedli a tak předstírali, že sáňkují.

Ve válce se okna zatemňovala. Přes zákaz se v mnoha domech poslouchal zahraniční rozhlas. Ke každému roz-

hlasovému přijímači se musela dávat vytištěná oranžová cedulka s nápisem „Pamatuj, pamatuj, že poslouchání zahraničního rozhlasu se trestá třeba i smrtí.“ Stanici, jež se hlásila slovy „Volá Londýn“, bylo nebezpečné ladit. Míla tehdy už desetiletý byl velice zvědavý a šikovný. Na dvoře vylezl do vrcholu hrušky a přidělal na ni anténu - natáhl drát k dílně a na krystalku Londýn chytal. Se sluchátky na uších pak v pokoji poslouchal čerstvé zprávy. Rodiče to věděli. Asi po šedesáti letech se při jednom poryvu větru ulomil uschlý vršek stromu. V něm se našly zatlučené hřebíky, jež před desetiletími sloužily k připevnění antény. Míla byl už jako malý chlapec velice zručný. Například vyrobil ze sádry Humprecht, který byl věrnou kopií zámku na nedalekém kopci. Také rád „ševcoval“. Když nastalo v dílně tzv. „fajrum“, po odchodu učedníků Pepíka Pavlouska ze sousedního domku, či Jarky Jirouta, který dojížděl na kole až ze vzdálených Domsunic, sedl si proti otci na opuštěnou „třínoušku“ a šil botičky na panenky své mladší sestry.

Konec války byl v nedohlednu. Němci zakázali Skaut a později i Sokol. Náhradou za zrušené organizace začal pracovat správní výbor pro výchovu mládeže za okupace - kuratorium. Záměrem byla převýchova dětí a mládeže na „germanismus“. Účast v novém uspořádání byla povinná. V Sobotce se o mládež staral jeden mladý místní občan, bývalý skaut, který ji vychovával dle skautských i sokolských zvyklostí. O tom se ale nesmělo mluvit.

To bylo někdy v roce 1943 či 1944. Hoši se učili v rybníce ve Šlejferně plavat. Ať plavec či neplavec, všichni byli strčeni do vody. Vedoucí jim dával strohé, nicméně hlučné příkazy. V tom čase jel otec Míla na kole od Horního Bousova. Slezl z kola, vyslechl povely a řekl: „Ty na ně rveš jako gestapák“. Vychovatele to urazilo.

Někdy v březnu či dubnu roku 1945 postupovali v dlouhém průvodu po silnici od Jičína na západ tzv. „národní hosté“. Byli to němečtí civilisté především ze Slezska, kteří utíkali před frontou. Říkalo se jim „Vaspoláci“ nebo „Slezáci“. Někteří měli potahy, jiní různě velké vozíky i dvoukoláky, většina si ale svůj skrovný majetek nesla v rukou.

Po národních hostech po stejné trase putovali přes Sobotku směrem k Hornímu Bousovu zajatci - ruští, angličtí a američtí. Několika se během tohoto přesunu podařilo utéci a našli úkryt ve skalním masivu v kosteckých lesích. Byli hladoví, nedostatečně oblečení. Na Novém městě soboteckém žila chudá, prostá žena paní Hořáková. Aby uživila rodinu, chodila pomáhat k Borovičkovům do statku. Byla jednou z těch, kterým nebyl osud hochů v lese lhostejný. Pro zajatce ochotně sháněla potraviny i jiné věci, jež potřebovali k životu. Pomáhal jí její syn Josef a synové ze sousedství Jarka Šimůnek a Míla Šulc. Zajatcům donášeli nejen potraviny, ale i oblečení, deky a vše další potřebné k přežití. Cestu k utajenému úkrytu dobře znali. Nenápadně, předstírajíce hru, běhali Humprechtem k Bubnu, přes Vesec na Poráň. Tam ve směru ke Střehomí scházeli do skal k úkrytu zajatců. Na konci války si zajatce vzala paní Hořáková k sobě do domku. Tam se její hezká dcera Vlasta zamilovala do amerického zajatce Normana a potom po válce, oblečena v národním kroji, za ním odjela do Afriky, do Kapského města.

Trasa zajatců vedla přes Sobotku a Šlejfernu do Horního Bousova. Tam nějakou dobu zajatí vojáci přenocovali ve stodolách jednoho statku. Byli nemocní a hladoví. V Sobotce se utvořila skupina žen, kterým nebyl jejich osud lhostejný. V mnoha barácích vařily nějakou polévku, tu pak slávaly do mlékařských konví. Konve naložily na vůz, zapůjčený i s kočím některým z místních

sedláků a jely do Horního Bousova. Aby mohly zajatcům potravu dát, musely spíše než polévkou podplatit Němce nějakou pečením. Teprve potom Němci vypustili zajatce ze stodol a ti se hladově hrnuli k neckám, do nichž ženy směly polévku nalít. Někdo měl misku, jiný ešus a polévku si mohl nabrat. Ti, co neměli nic, klečeli u necek, polévku si nabírali rukama a z hrstí ji srkali přímo do úst. Byli tam ale i takoví, co nemohli vstát a zůstali ležet na slámě. O jejich životy neměli Němci žádný zájem. Sobotecké ženy měly vždy s sebou i pro ně trochu masité stravy. Zajatci vše s vděkem přijímali. Maminka dostala od jednoho nemocného zajatce na památku nerezové náušničky, které prý v zajateckém táboře vyrobil. Po celá další léta je opatrovala. Vždy se zamýšlela, zda ten hoch všechny útrapy přežil. Jak chodila mezi zajatci, vyptávala se na svého synovce Václava Kužela, syna bratra Frantíka, který nepřežil 1. světovou válku, (pozn.: pozdější genmj. Václav Kužel byl za prezidenta Svobody náčelníkem vojenské kanceláře prezidenta republiky a po listopadu 1989 předsedou Ústředního výboru Svazu protifašistických bojovníků).

Cesty za zajatci do Horního Bousova zůstaly vryty v paměti dvanáctiletého Míly, který maminku doprovázel.

Koncem měsíce dubna roku 1945 ujížděli Němci před blížící se frontou. I v Sobotce je lidé zastavovali a odzbrojovali. Němci se obvykle vzdali a pokračovali dále beze zbraní. V květnu byl ale zastřelen mladý sobotecký hasič Havíř. Stál u nádraží na chodníku, na rukou choval svoji malou dcerku. Padaly výstřely. Ve strachu o dcerku se dal na útěk do polí. Němci ho doběhli, přikázali mu odložit dítě a zastřelili ho.

Lidé už věděli, že Němci válku prohráli. Osmý květen byl ale pro občany v Sobotce a okolí smolným dnem. Za Horním Bousovem, v místě kde se dosud říká „u Pyrámu“, si hoši z okolních vesnic zahráli na hrdiny. Ukryti v příkopě sledovali ujíždějící německé tanky a obrněné auto. Už poslední vozidlo s vojáky projelo směrem k Mladé Boleslavi. Pak jel ještě jeden opožděný voják na motorce. Ti hoši na něho začali dorážet, ale on jim ujel. V obci Březno dohnal německá vozidla. Když pověděl, co se mu přihodi-

Maturitní foto Miloslava Šulce

lo, vojáci se dvěma tanky dostali příkaz k obratu. U Pyrámu potom ty hochy postříleli. Přežil pouze jeden, který vlezl do trubky pod mostem. To byly naprosto zbytečné smrti.

V roce 1939 začal šestiletý Míla chodit v Sobotce do Obecné školy. V první třídě ho učila paní učitelka Ježková, od druhé třídy slečna učitelka Marie Rousová. Panem řídícím byl přísný František Brouček. Obecnou školu navštěvoval až do 4. třídy, potom přešel do první a druhé měšťanky. V roce 1945 byla škola pro žáky uzavřená. Obydlili ji tak zvaní národní hosté (němečtí civilisté - utíkali před frontou). Žáci se učili chvíli v Hospodářské záložně, také na děkanství. Naposled v kostele, kam si chodili přebírat úkoly.

Už po válce v září roku 1945 přešel do sekundy Reálného gymnázia v Mladé Boleslavi. V tomto městě bydlely tatínkovy svobodné sestry. Růženka, odborná učitelka, a Fanyňka, která dělala Růžence hospodyně. V Kučerových domech v Havlíčkově ulici u nich našel zájem a dohled. Z profesorského sboru vzpomíná na tělocvikáře Čalouda, matikáře Nechanického, profesora Divíška a chemika Šimona.

Profesor Šimon se vyznačoval „ukecaností.“ „Zdalipak, studenti, víte, co bylo příčinou VŘSR? Ne? Tak to vám musím povědět.“ Velkou říjnovou socialistickou revolucí způsobil nedostatek

vitaminu „K“. Na vysvětlenou jim potom vyprávěl o dědičné chorobě careviče Alexeje, jenž trpěl hemofilíí a o nevzdělaném sibiřském mužiku Rasputinovi, který ho léčil.

Profesor Šimon se svým odborným a poutavým výkladem přičinil o Míluv zvýšený zájem o jeho předmět. Chemie se mu stala koníčkem. V Sobotce na půdě domu rodičů si zařídil laboratoř. Tam prováděl své chemické pokusy, někdy i za pomoci své mladší sestry. Štěstí, že dům nevyletěl do povětří a my s ním.

Po příkladu tetičky Růženky začal fotografovat. V zatemnělé kuchyni vyvolával fotografie. Černobilé i barevné. Mladší sestra měla za úkol hlídat dobu procesu. Někdy u toho i usnula. Tak v temné místnosti vznikaly soubory Prahy, Sobotky, skal, rostlin, motýlů, zvířat a různých dalších scénérií.

Na gymnáziu v Mladé Boleslavi platil Míla za vzorného žáka. Byl členem tanečního kroužku, s nímž studenti vystupovali po různých místech, kde předváděli Jánošíky s valaškami. V Sobotce chodil do Skautu i do Sokola. V roce 1948 cvičil na XI. všesokolském sletu v Praze na Strahově. V místě bydliště také sportoval. Účastnil se různých závodů v lehké atletice, která v té době byla pod vedením Sváti Macouna na vysoké úrovni. Skákal do výšky a běhal. Studenti v Sobotce byli však činní i kulturně. Ivek Křiklán založil pěvecký soubor a parta mládeže vystupovala na různých kulturních akcích. Z děkanské zahrady (nyní park u Městského úřadu) se o prázdninách rozléhal jejich zpěv po okolí. V roce 1952 Míla v Mladé Boleslavi úspěšně odmaturoval.

Po maturitě byl přijat na Vysokou školu chemicko-technologickou v Praze. Absolvoval ji v letech 1952 - 1957. Studia zakončil v červnu roku 1957 promoci. Pro celý rod to byla velká událost. První člen rodu získal akademický titul. Škoda, že se toho nedožila maminka. Prvorozený syn byl její pýchou. Promoce se nedožila ani obětavá tetička Růženka, která celou dobu dohlížela, aby studijní výsledky synovce byly co nejlepší. V Karolinu si slavnostní promoci užívali kromě Míly tatínek František, tetička Fanyňka a sestra Jenka.

Po promoci nastoupil Míla na umístěnkou do Škodových závodů v Mladé

Boleslavi. Hrubý nástupní plat vysokoškolačka činil 1060 korun československých. Věnoval se povrchové úpravě karoserií a dílů. Setrval tam sedm let. Následovalo šestileté období práce v Kovofiniši v Ledči

nad Sázavou. Tam v laboratoři povrchových úprav pracoval šest let jako samostatný výzkumný pracovník. Potom se vrátil opět do AZNP do Mladé Boleslavi. Posledním místem jeho za-

městnání se stal Státní výzkumný ústav ochrany materiálu (SVUOM) v Praze, kde po docílení důchodového věku zůstal ještě dalších 16 let.

Jana Ouředníková

CO BY BYLO, KDYBY BYLO ANEB POVÍDÁNÍ O VESCI U SOBOTKY

Vesec u Sobotky je jednou z nejmenších vesnic. Máme 25 čísel popisných, 26 stálých obyvatel, hodně chalupářů a hlavně dlouhou historii. V roce 1995 byla naše obec vyhlášena památkovou rezervací. U nás najdete zachovalý soubor roubených chalup „soboteckého typu“ a návés uspořádanou do „okrouhlíce“. Při procházce obcí se podrobněji seznámíte s její historií prostřednictvím deseti informačních tabulí. Zastavení návštěvníkům představí např. historii jednotlivých domů i památné Svaté Trojice, hasičský sbor, elektrifikaci obce či populární filmování.

Na úvod se zastavme u hasičského sboru. Byl založen v roce 1899. Od té doby stále pracuje, i když si přiznejme, že některá léta byla jeho aktivita větší, jindy zase horší. Je známé, že vesnice žije tehdy, když se všichni společně sejdou. Je jedno, zda je to při práci nebo zábavě, o to se právě hasiči starají. Je stále co vylepšovat. Každým rokem v létě pořádají setkání všech obyvatel vesnice včetně chalupářů. Zároveň proběhne cvičení s požární technikou (máme krásně opravené historické stříkačky). Členská schůze sboru je obohacena zastavením nad kronikou, nechybí pohoštění, pivo a příjemná zábava.

Letošní listování v kronice mělo neobvyklý název „Co by bylo, kdyby bylo“. Vrátili jsme se do sedmdesátých let minulého století. Tehdy byla zpracována studie kolektivní rekreace v objektech lidové architektury ve Vesci. Investorem byl ONV Jičín. Celou akci řídil Státní ústav pro rekonstrukci památkových měst a objektů. Pokračováním projektu byl návrh řešení ploch. Hlavní výkres obsahoval všechny objekty a jejich využití. Některé měly sloužit k rekreačnímu ubytování, jiné jako klubovny nebo ubytování jednotlivců. To bylo zpravidla v patře roubených statků. Nezapomnělo se ani na zájmovou a tělovýchovnou část, své místo našla i kultura. Plán počítal s hřišti na košíkovou, tenis, volejbal, minigolf i fotbal. Nechyběla atle-

tická část – prostor pro skok vysoký a daleký. Rekreačním měl sloužit gymnastický sál a různé kutilské dílny. Pro ty se počítalo s využitím bývalých stodol a chlévů. Součástí celého zařízení bylo muzeum s expozicí lidové architektury, restaurace pro 200 osob, hospoda pro 60 osob, zahradní restaurace, prodejna a parkoviště pro 12 autobusů a 57 osobních aut. Okolo vsi byla navržena cesta s několika ohništi na táborák, aby rozveselení táborníci nerušili spáče. Rekreačním vyčerpaným sportem a kutněním měla být k dispozici i sauna. Nad celým areálem měl bdít správce. Také se počítalo se zaměstnanci, kteří měli dovoleno bydlet v objektech ve vsi v popisných číslech 10 a 19. Z místních obyvatel vesnice se plánovalo ponechat pouze majitele čp. 1, kteří zde sice nebydli trvale, ale jejich objekt už v té době sloužil k individuální rekreaci. Usedlost koupili po sedláku vystěhovaném v padesátých letech.

Je na první pohled jasné, že tak rozsáhlý projekt se neobejde bez hlu- bokých zásahů do dispozice všech staveb. Byly vytipovány objekty jak dřevěné, tak i zděné, určené k demolici a naopak se do vsi měly přenést některé nové dřevěné i zděné objekty. Tento velkolepý projekt byl zpracován v roce 1974.

Projekt byl tedy zpracován a odevzdán investorovi a co dál? Začalo vyjednávání s jednotlivými majiteli usedlostí. V té době nastala generační výměna. Většinu chalup vlastnili staří lidé, děti se hrnuly do paneláků ve střediskových obcích nebo městech. Chalupaření a rekreace ve vesnicích se teprve rozjížděly. Většina lidí si spíš postavila chatu, než by renovovala nějakou polorozpadlou roubenku na vesnici. Majitelé se pochopitelně bránili. Představa, že statek, který vlastnili několik generací, má sloužit jako nějaká klubovna či ubytovna, byla nepřijatelná. Naštěstí úplně stejně nepřijatelná byla i představa investora, že po podobném způsobu rekreace touží i ředitel či odbo-

rání některého z velkých průmyslových podniků. Pro ně bylo daleko jednodušší postavit si rekreační zařízení pro zaměstnance „na zelené louce“ a nestarat se o to, kam vystěhují původní majitele, kteří byli odhodláni bránit se i soudní cestou. Pak tu byl i další problém. Dohlíželi na ně památkáři. Ke každému zásahu a stavbě bylo nutné mít jejich souhlas. Sám investor neměl dost peněz a navíc nedával záruku využití vybudovaných objektů. Vše bylo odloženo a nakonec to odnesl čas. Je dobře, že se podařilo zachránit vesnici s roubenkami tak, jak byly před sto, dvě stě i více lety. Opět nám nastává výměna generací. V létě ožívá návés dětmi, teď už vnoučaty a pravnoučaty původních majitelů nebo i chalupářů. Po nevydařené kolektivní rekreaci se začaly roubenky prodávat k rekreaci individuální anebo je zdědili potomci majitelů. Některí se vrátili a žijí zde natrvalo, jiní jen o víkendech. Všichni rukou společnou pečují o to, aby chalupy byly krásné, udržované a hlavně stále živé. Každý majitel si svého majetku váží.

O to víc mrzí, když si majetku neváží obec, zbavuje se ho a rozprodává. Stalo se tak v případě obecního domku. Byl postaven v roce 1915 na místě bývalé pastoušky a sloužil k ubytování obecních chudých. Později v něm byla knihovna, schůzovní místnost hasičů, úřadovna místního národního výboru, občanského výboru, naposledy sloužil jako klubovna mládeže. Při natáčení filmů si ho půjčovali filmaři. Má novou střechu, jinak volá po rekonstrukci. Stále slyšíme, nemáme peníze, není potřeba. Pravda, peněz není nikdy dost. Vesec je ale vesnická památková rezervace, v kraji jsou jen dvě. Existuje řada dotačních programů, ze kterých lze peníze získat. V posledních letech rozkvetla spousta obcí, které nejsou tak unikátní památkou. Přesto mají svá kulturní centra, obyvatelé se mají kde scházet. Je trapné, přijedou-li turisté a ptají se, kde si koupit pohlednici či něja-

ké povídání o Vesci. Chtějí si odvézt na památku drobný suvenýr, turistickou známku či kalendář. Hasiči spoléhají na smlouvu se „svatým Petrem“, který se snaží na společné posezení zajistit pěkné počasí. Zatím vše vycházelo, ale i on není všemocný.

Chyba je v tom, že Vesec nemá žádného člena v obecním zastupitelstvu.

Při současném způsobu voleb má mizivou naději, že se tam někdo dostane. Získávání dotací není jednoduchou záležitostí, ale také to není věc nemožná. Chce to jen dobrou vůli, která mnohdy chybí. Proti prodeji obecního domku byla sepsána petice, kterou obec nepřijala s tím, že je pozdě a vše je rozhodnuto. Vážně i informovanost o rozhodnutích obecního úřadu.

Povídání o Vesci zasluží optimističtější závěr. Přijďte se podívat, postůjte u vesekých zastavení. Zajímavé informace včetně bohaté fotodokumentace naleznete na www.vesecusobotky.cz Budete-li chtít vědět více podrobných informací, zastavte se v čp. 15.

Zde bydlí paní Marie Šimůnková, místní kronikářka.

FOTOGRAFIE ZE STARÉ SOBOTKY

Co s načatým odpolednem, když je únor, za okny poletují sněhové vločky a mráz kreslí na skla oken roztočivé obrazy, brzy se stmívá a nechce se nic dělat. To je pak nejlepší vzít do ruky knížku, dárek od Ježíška a konečně se pustit do čtení nebo už se konečně vrhnout na krabici se starými fotkami a roztrždit je podle žánru. Právě to se jeví jako dobrá zábava, člověk si připomene důležité události, osoby blízké i již zapomenuté, země, kde pobýval, přírodu, všechno co prožil, s kým se setkal, co se stalo. Dnes už je to historie, všechno je to nenávratně pryč, jenom ty fotografie zbyly a vzpomínky. Díky tomu to odpoledne tak nějak nenásilně uběhlo a bylo to příjemné koukání. A tak když

za naší švandymistrovou přišel pan inženýr Jirků, že sbírá fotografie staré Sobotky a rád by nám je promítnul, nebylo o čem přemýšlet.

Jedno únorové odpoledne jsme si příznivce i členy Baráčnické obce pozvali do Šrámkova doma na projekci fotografií ze Sobotky a okolí. Zhlédli jsme obrovské množství snímků z dob první republiky a období poválečného, na nich staré domy, ulice, místní firmy a továrny, zemědělské usedlosti, dobytek i koně, louky, lesy, soboteckou oboru, zámek Humprecht, nádraží, železnici, domy i stavby, které už neexistují, obyvatele Sobotky, některé ještě naše tetičky a sousedé poznávali, různé slavnosti a to i ty baráčnické. Bylo to

příjemné vzpomínání. Protože jsme ještě zdaleka nevyčerpali to obrovské množství fotografií, které pan ing. Jirků nashromáždil, rozhodli jsme se si tuto výjimečnou událost zopakovat. Tentokrát se zaměříme na májové slavnosti v našem městě. Sám sběratel je i vášnivým dokumentaristou a díky jeho procházkám po Českém ráji vznikají amatérské záběry současného života lidí i krajiny.

Panu inženýrovi děkujeme za společně strávené odpoledne a držíme palce, aby se mu podařilo objevovat a nacházet stále nové a nové fotografie ze staré Sobotky a aby okolí a vznikalo mnoho filmů z jeho toulek.

*za Baráčnickou obec Sobotka
Z. Hejnová - syndička*

Z HISTORIE DOMŮ VE VESCI

O historii domů se dočteme v místní kronice. Každá usedlost má zde vyčleněny své vlastní stránky, kde jsou vedeny záznamy o majitelích, kdo, kdy a za kolik dům koupil, s kým se oženil, kolik měli dětí a kam se odstěhovaly a kdo statek převzal.

Nedá se předpokládat, že současné domy pocházejí z doby, kdy začíná záznam v kronice. Tajemství jejich vzniku se podařilo poodhalit pomocí záklopních nápisů. Stříška u vrcholu štítu lomenice je zespodu uzavřena záklopou, záklopovým prknem. Na něm je záklopní nápis, který zpravidla obsahuje letopočet, iniciály a jméno vlastníků, pozdravy a různé průpovídky. Bývá tam i jméno stavitele nebo jeho

typická značka. Bohužel těchto záklopních prken se mnoho nezachovalo a protože jsou vystavena povětrnostním vlivům, jsou i špatně čitelná.

Z nápisů, které se dochovaly, je jeden z čísla 15. Zní: „*Tento grunt vystavěn s pomocí Boží nákladem Matěje Macouna 24. máje 1787.*“ V kronice byl skutečně v té době uveden jako vlastník usedlosti č. 15 Matěj Macoun. V čísle 11 záklopní nápis říká: „*Bůh žehnej domu tomu, postavili Matěj a Eleonora Linkovi roku 1808.*“ Ověřením zápisu v kronice opět máme potvrzeno, že v těchto letech grunt skutečně vlastnili. Číslo 10 má záklopu s průpovídkou „*Žehnej Bože domu tomu, vystavěl jsem nevím komu. Rok 1868.*“ Dá se předpokládat, že je to

povzdech nad tím, že se v rodině narodily jenom dvě dcery a po jejich provdání jméno majitele zanikne. V čísle 7 je nápis poměrně dlouhý: „*Pochválen buď Ježíš Kristus. S pomocí Boží vyzdvižen jest tento grunt nákladem Matěje Brychcyho s rodinou. Sousedá z poctivé Obce Veseké. Vynasnažil se prací svou Jan Hortlík mistr tesařský 30. září 1833.*“ Poznámka o rodině je zde opodstatněná, protože Matěj Brixí měl se ženou Barborou 9 dětí – 5 synů a 4 dcery – a všechny se dožily dospělosti, což nebývalo obvyklé.

Tolik k záklopním nápisům z obecní kroniky.

*Marie Šimůnková,
kronikářka obce Vesec*

ŠKOLA V LAVICÍCH (DOKONČENÍ)

Závěrečnou část dějin malé venkovské školy v Lavicích můžeme začít slovy, která jsme uvedli již na začátku našeho článku

Kronika není dopsána, poslední učitel Antonín Neumann (1936-1955) prováděl zápisy jen do roku 1939. Pak zřejmě následoval druhý díl, založený roku 1939 asi z obavy, aby zápisy z období první Československé republiky nebyly pro německé okupanty záminkou ke zničení prvního dílu kroniky. Tento druhý díl nemáme k dispozici, možná si ho A. Neu-

Manželé Drahoňovských před školou.
Foto z archivu Anny Harantové.

mann odnesl po zrušení lavické školy roku 1955 na své nové působiště na Roveň, aby ho dopsal, možná zápisy z posledního období ani nepsal (ani školní kronika na Rovni neobsahuje z doby jeho působení žádné záznamy...).

Se zrušením vyučování v Lavicích roku 1955 a odstěhováním pana učitele nepřestala školní budova sloužit škole a kultuře. Bydleli zde učitelé sobotecké školy (Vaňáčovi, po nich Drahoňovských),

konaly se tu přednášky, promítaly filmy, půjčovaly knihy, hrálo se loutkové divadlo. Ale o tom již nevypráví školní kronika, to musíme nahlédnout do obecní kroniky, kterou vedou již ve druhé generaci Kůtkovi.

Ale o tom zase až někdy jindy. Škola v Lavicích byla pro malý počet žáků v roce 1955 uzavřena.

Doufáme, že naše vyprávění o lavické škole čtenáře zaujalo. Připomnělo dávné časy, kdy i v nejmenších vesnicích žili lidé, kterým záleželo na vzdělání a kultuře. Věděli, že je ke svému spokojenému životu potřebují. Věděli, co znamená pro vesnici pan učitel nebo pan řídící. Obvykle nejen učil děti všemu potřebnému, ale pořizoval zápisy o schůzích obecního zastupitelstva a vyřizoval jeho písemnosti, byl jednatelem u hasičů a u dalších spolků, ve větších obcích hrál v kostele na varhany, byl pokladníkem Kampeličky, psal kroniku, organizoval ochotnické divadlo, výlety a další kulturní akce, pěstoval muziku, přednášel, šířil hospodářský pokrok, věnoval se turistice a vlastivědné práci. Děti naučil včelařit, štěpovat stromy, poznávat minulost obce, mít rád rodný kraj.

Většina obcí se o školu dobře starala. Stavěly se a modernizovaly školní budovy, sháněly se pomůcky, dbalo se o školní zahrádku a tělocvičnu atd. Nejstarší školou v našem okolí byla škola

Bývalá škola v Lavicích. Foto z archivu Anny Harantové.

v Sobotce, dlouho jediná. Po třicetileté válce přibývaly farní školy (Markvartice, Libošovice, Mladějov, Samšina), v 19. století se hlásily i menší obce, které chtěly svým dětem dopřát základní vzdělání bez namáhavého docházení do vzdálených škol. Tak vznikly školy ve Hřmeníně, na Zelenecké Lhotě, v Příchvoji, na Rovni, v Dobšíně i v Lavicích. Podobně tomu bylo na Bousovsku: Dolní a Horní Bousov, Řitonice, Domoušnice, Bechov, Dlouhá Lhota, Všeborsko, Obruby, Přepeře, Vlčí Pole.

Dnes už existují jen školy v Sobotce a Dolním Bousově. Jako za dávných časů. Jen s tím rozdílem, že zánik vesnických škol souvisí hlavně s úbytkem obyvatelstva na vesnicích a s lepší dostupností větších center. A tak se z vesnických škol stala ponejvíce sídla mateřských škol, někde z nich jsou úřadovny, byty apod.

Na staré vesnické školy a jejich kantory bychom však neměli zapomínat. Vždyť pro své okolí znamenaly moc!

Připravili Karol Bílek a Jan Janatka

ZPRAVODAJ ŠRÁMKOVY SOBOTKY (POKRAČOVÁNÍ)

OBDOBÍ LET 1964 - 1974

Ze Zpravodaje VIII. Šrámkovy Sobotky se stalo pravidelné periodikum. V roce 1964 na podzim vyšla celkem čtyři čísla. Zpravodaj vydávala Osvětová beseda v Sobotce. Z jeho řádek vyčítám, jak se s každým číslem zvyšuje počet odběratelů, v listopadu jich bylo už 230 a první dvě

čísla byla úplně rozebrána. V té době byl časopis rozmnožován na staříčkém cyklostylovém stroji na nekvalitním papíře. Čím víc kopií, tím menší čitelnost. A samotný cyklostyl „vzdychal“, byl již starý. Náklad vzrostl na 500 kusů. Vydávání pravidelného měsíčníku před-

cházelo povolení OŠK ONV Jičín¹² pod číslem N-04. V jiných regionálních tiscích byl místní časopis velmi chválen.

První období v letech 1964-1974 považuji za nejlepší období vydávání Zpravodaje. Toto období je spojeno s dobou, ve které časopis vycházel.

V šedesátých letech nastalo politické uvolnění, rostla ekonomika, díky vyšší životní úrovni zbývalo i na nadstavbu, v našem případě na kulturu. S uvolněnou atmosférou nebyla cenzura tak přísná. Lidé se svobodně nadechovali a započali znovu kreativně tvořit. Období je spojeno s postmodernismem, objevily se nové umělecké trendy v divadle, hudbě, literatuře a v dalších kulturních oblastech. Bylo přáno i regionálním počínům týkajících se místopisu, vlastivědy, historie, osobností daného regionu. Období 60. let vyvrcholilo Pražským jarem 1968 a jeho éra doznávala ještě v několika málo dalších letech.

Další dva ročníky byly rozmnožovány v Mladé Boleslavi. Tam je měl na starosti vedoucí rozmnožování, pan Steiner. „Už jsem nemusil točit klikou cyklostylu, stačilo jen obstarat příspěvky, upravit je, spočítat řádky, vytvořit drobné zprávy a bibliografickou rubriku, vše odvézt na schválení tiskovému dozoru, pak přepsat na průsvitný papír s vynecháním ploch pro ilustrace dr. Kafky¹³ – a po obdržení vytištěných archů s přáteli jednotlivá čísla složit a vyexpedovat. Na cyklostyl zbýval jen obsah každého ročníku a adresář pro expedici.“¹⁴

Zpravodaj měl redakční radu, řadu dopisovatelů, nadšených dobrovolných spolupracovníků, bez nichž by vůbec nevycházel.

Od roku 1967 byl časopis tištěn v turnovské Severografii, jedné z nejlepších tiskáren v republice. Počet výtisků se zvýšil na tisícovku. „Ubylo přepisování, později i cenzura; přibývalo zajišťování štočků, fotografií a obrázků a ježdění do Turnova na lámání a korekturu každého čísla. Přibývalo i stránek: třeba v roce 1968 jich bylo 120.“¹⁵ V této tiskárně byl zpravodaj vyráběn do roku 1987.

Z obsahů jednotlivých ročníků vyjímám: Rok 1965 je spojen s 20. výročí ukončení bojů 2. světové války. V květnovém vzpomínkovém čísle jsou shromážděny dokumenty a vzpomínky pamětníků soboteckých a z okolních obcí, ale také veselé příhody. Mohu tu sledovat rozvoj města, jeho výstavbu, starost o obyvatelstvo, zejména mládež, plnění plánů jednotlivých provozů, což k této době patří. Obdivuji tu bohatou kulturní činnost, sportovní činnost, činnost mládežnických kroužků. Svou činnost v Sobotce provozovali i divadelní

ochotníci. Tento ročník byl proto mimo jiné věnován divadlu, je tu historicky zmapována činnost ochotnického divadla od roku 1857. I základní škola přispívá zprávičkami ze školního života. Nezapomíná se ani na rodáky a přátele Sobotky. K Sobotce patří především básník Fráňa Šrámek, básník Václav Šolc, malíř Václav Špála, jedno číslo bylo věnováno právě jeho nedožitým osmdesátinám. Jak důležitá byla pro město Sobotku železnice, tomu je věnován také jeden článek, neboť uplynulo 60 let od příjezdu prvního vlaku. I děti oslavovaly malé výročí, 15 let pionýrské organizace.

Rok 1966 je spojen s výročím války v roce 1866, kdy proběhla nejkrvavější bitva u Sadové u Hradce Králové. Menší bitvy probíhaly v okolí Jičina i Sobotky. Fundovaní historici již shromáždili slušnou řadu informací, vztahujících se k této době. Nechybí tu ani vzpomínky běžných občanů, vypsané z venkovských obecních, školních, farních či soukromých kronik či pamětní knihy děkanského úřadu. Sobotka měla i své zvláštnosti, jako např. větrný mlýn. Jedno číslo bylo věnováno 300. výročí loveckého zámečku Humprecht, který si tu nechal vystavět Humprecht Černín z Chudenic pro svou manželku, pocházející z Itálie. Humprecht jí chtěl Itálii přiblížit, nechal jí proto postavit malý zámeček v italském stylu. Ona nakonec do Sobotky nikdy nepřijela. Zámek Humprecht však ční nad Sobotkou již více než 300 let. Dnes je symbolem Sobotky a jejího okolí, a to hlavně z propagačních důvodů. Do Sobotky zavítá každoročně hodně návštěvníků, Humprecht je zpodobňován v literatuře a ve výtvarném umění. Výtvorné umění na Sobotecku zpracoval další významný rodák, Karel Samšiňák, zoolog a akarolog. V tomto roce vzpomínali v časopise také na zemského poslance Jindřicha Gustava Maštálku,¹⁶ soboteckého rodáka, který by v únoru oslavil 100 let od narození a v září 40 let od úmrtí.

Rok 1967 je spojen s překvapením. Tisk převzala turnovská Severografia. Kvalita tisku se zvýšila na nejvyšší tehdejší úroveň. Papír je kvalitní, křídově bílý. Zkvalitnila se i čitelnost textů. Po čtyřiceti letech je časopis jako nový, jen papír trochu zežloutl. Pro zajímavost: cena jednoho čísla byla 1,50 Kčs. Rok 1967 byl jubilejním rokem největšího soboteckého rodáka, básníka Fráni

Šrámka. V lednu toho roku uplynulo 90 let od jeho narození. Jeho jméno nese tento časopis i festivalový bulletin, jeho jméno nese i letní festival, sobotecká městská knihovna, pionýrská skupina atd. F. Šrámkovi byla slavnostně odhalena deska v Praze na Černém vrchu, kde žil poslední léta. Ve Zpravodaji je uveřejněn celý projev básníka Františka Branislava, věnovaný tomuto výročí.

Rok 1968 je nám všem znám jako rok Pražského jara. Na stránkách jednotlivých čísel je cítit uvolněná atmosféra. Regionální tisky měly jednu výhodu, vešly se sem informace, které nemohly být zveřejněny na celostátních stránkách. A jak bude vypadat sobotecký rok? „Větší pozornost chceme věnovat současnému životu Sobotecka, ... několika články připomeneme chystaný rodácký sjezd, XII. Šrámkovu Sobotku a padesátiletí naší republiky. Každé číslo chceme oživit veselými soboteckými historikami.“¹⁷ A jak to nakonec dopadlo? Do srpna byla nálada volná, čtenáři byli vybízeni k aktivní spolupráci. V květnu navštívil Sobotku ministr kultury Miroslav Galuška, ve Zpravodaji byl uveřejněn celý jeho prvomájový projev. Festival Šrámkova Sobotka se konal na obvyklé vysoké úrovni. A už se mluvilo a těšilo na rodácký sjezd, který se do 2. světové války i později konával pravidelně vždy v srpnu. Také v tomto roce, stejně jako vždy o posvácení na konci srpna, se měl konat. Bylo to však jinak. 21. srpna přijeli Rusové okupovat naši republiku. Místo rodáckého sjezdu se konala beseda s delegáty XIV. sjezdu KSČ. Obdivuji, jak byla redakce časopisu odvážná a silná, jmenovitě Karol Bílek, městský archivář. Prostřednictvím časopisu žádal, aby čtenáři Zpravodaje do archivu uchovali všechny letáky, které s 21. srpnem souvisejí. Mne tento ročník zaujal ve spojení s místopisem: Jiří Trejbal¹⁸ napsal úžasnou místopisnou práci „Z historie nápisů na stavbách“. Oceňuji tu ještě další práce místních kronikářů z okolních vesnic a dalších spolupracovníků o po-místních jménech, pro budoucnost neocenitelné pomůcky. Alois Havel¹⁹ tu vydal studii o Lažanově Edici Českého ráje a o spisovatelích kolem ní. Poslední číslo tohoto ročníku bylo již dvojčíslem za listopad a prosinec. Důvod? Mně neznámý. Listujíc v dalších ročnících se toto stává pravidlem. Že by opět přituhlo? Jen ještě pro zajímavost: Zpravodaj v roce 1968

vyšel v rozsahu 120 stran, příspěvek od jednoho stálého odběratele činil 21 korun, celkový příjem činil 22.126,60 Kčs a celkové vydání 19.126,40 Kčs bez posledního dvojčísla. Tak uvádí poslední dvojčíslí. Mnozí odběratelé přispívali zvýšenými částkami předplatného. Z uvedeného vyplývá, že regionální časopis byl finančně soběstačný, což se o dnešku nedá říct. O tom ale později. Měla bych tu připomenout, že všechny uvedené příspěvky ani redakce a administrace nejsou honorovány. Bez nadšení (i profesionálů) by tento kvalitní časopis nevycházel.

Ve dvojčíslí únor – březen 1969 jsem získala odpověď na výše uvedenou otázku. Zatím ještě nepřítuho, ale náklady na tisk stouply o čtvrtinu, což redakce zřejmě vyřešila vydáváním dvojčísel za dvojnásobnou cenu tří korun československých. Tudíž se poněkud zmenšil celkový rozsah ročníku, vydáváním dvojčísel se snížila cena za tisk a poštovné. Jak prozíravě ekonomické. Redakce se chovala docela trzně. Rok 1969 je spojen se stým výročím trvání tělocvičné jednoty Sokol v Sobotce. Dalšími příspěvky bylo dokončení předcházejících studií a další jiné zajímavé informace.

Listujíc jednotlivými čísly časopisu z roku 1970, jsem opět na rozpácích. První číslo vyšlo až v dubnu. Karol Bílek vysvětluje: „První tři měsíce ONV Jičín (Okresní národní výbor Jičín – pozn. autora) časopis zastavil za trest, že v posledním čísle předchozího ročníku byl uveřejněn článek emigranta J. Žemličky a i jinak se ZŠS nepodřizoval normalizaci.“ Celkem vyšlo šest čísel, z toho některá jako dvojčísla, celkem na 84 stranách. Součástí tohoto ročníku je zvláštní příloha Jiřího Trejbal: Z historie nápisů na stavbách. Příloha, která vycházela postupně již v předchozích dvou ročnících, tvoří nyní ucelený svazek na 15 stranách v nákladu 500 výtisků.

Léta 1971 až 1973 již nejsou tak „upřímná“. Hlavního redaktora Karola Bílka jako archiváře znám docela dobře. Za jeho tištěnými slovy jsou schována slova jiná, nevyřčená. Pokud měl časopis udržet své krédo, musel se alespoň formálně přizpůsobit. Ke kvalitě příspěvků není co dodat. Objevují se tu nová jména přispěvatelů, jako Rudolf Turek,²⁰ Josef Píček,²¹ Jaroslav Šimůnek,²² Mirko Novák,²³ Vladimír Ruda.²⁴ Všichni zde uvedení jsou se Sobotkou spojeni. Bud

jako rodáci, nebo potomci rodáků, či přátelé. Všichni zde uvedení byli profesionály ve svém oboru. Díky nim časopis neztrácel na kvalitě. V čem se musel přizpůsobit? Léta sedmdesátá jsou označována hlavně jako léta normalizační. V jednotlivých číslech proto čteme o sjezdu KSČ, Národní frontě, „nesvobodných“ volbách, práci KSČ v Sobotce apod. Chápu, že i toto bylo součástí společenského života. Tady končí první období regionálního časopisu.

Rok 1974 započal ještě dobře. Za stávající redakce vyšla dvě čísla. První jako dvojčíslí (leden-únor), druhé už jako trojčíslí (březen až květen). V obou číslech se objevují pravidelné místopisné studie: o sobotecké poště (Jaromír Kuchař²⁵), o Markvarticích u Sobotky, o hradu Pařezu atd. Jsou tu pravidelné rubriky ze života Sobotky, jejích firem, městského úřadu, různých institucí atd. Jak proběhlo ukončení pravidelného vydávání časopisu, to se mohu jen domýšlet. Karol Bílek opět vzpomíná: „ZŠS byl zastaven kvůli článku Vladimíra Sůvy a Eduarda Pergnera: Rozhovor o pravdě, za který byl časopis kritizován na celé stránce normalizační Tribuny.“ Další čísla bulletinu byla opravdu jen festivalová. Jako redaktor je tu uveden Jan Šrámek, pravidelný návštěvník Šrámkovy Sobotky, úředník ministerstva kultury.

S prvním obdobím je jako hlavní redaktor spojen Karol Bílek. Mnohokrát ho tady cituji. Čerpám z jeho vzpomínek. Není možné ho v této práci opomenout. Troufám si tvrdit, že bez jeho nadšení by Zpravodaj Šrámkovy Sobotky možná vyšel, ale nikdy by nenabyl tradičního charakteru. Při listování jednotlivými čísly opět docházím k závěru, že po obsahové stránce bylo první desetiletí Zpravodaje nejlepší.

Karol Bílek, narozen 28. 3. 1939 v Mladé Boleslavi, vystudoval Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, obor archivnictví. V letech 1964 až 1970 působil jako ředitel Okresního archivu v Jičíně. „Byl bych mizerný kantor, protože prý jsem moc hodný a žáčkové by mě neposlouchali. To už jsem také samozřejmě byl dávno čtenářem všeho zajímavého ze sobotecké městské knihovny, prováděl jsem v muzeu na Humprechtě, pobíhal po památkách Českého ráje atd. Prostě se ze mne pomalu, ale jistě stal regionální vlastivědný pra-

covník Českého ráje se zvláštním zaměřením na Sobotecko. Jinak řečeno: sobotecký lokálpatriot. V této své práci, zálibě a koníčku dohromady jsem se již od studentských let setkával se starými novinami a časopisy. Přitahovaly mě zvláštním kouzlem, nejmíc opět ty regionální. Začal jsem v soboteckém archivu dávat dohromady jednotlivé ročníky, sháněl jednotlivá chybějící čísla a obdivoval jsem nejen bohatství a úroveň článků, zpráv, studií a edic, ale především tu zákulisní nenápadnou práci redaktorů a z nich nejmíc činnost těch amatérských redaktorů z řad kantorů. Kolik spolupracovníků dovedli shromáždit, kolik užitečného a cenného materiálu mohlo spatřit světlo světa!“²⁶ Z uvedených slov je jasné, kdo je nadšenec Karol Bílek. Měl obrovskou výhodu. Pracoval v regionálním archivu, měl přístup k archiváliím. Měl cit, nadšení. Publikoval a nadále publikuje řadu odborných studií, článků a publikací (Kdo je kdo v dějinách Sobotecka, Malé dějiny Sobotecka, Sobotecko ad.). Pro další období vycházení regionálního časopisu, ke kterému se dostanu za chvíli, bylo neštěstím to, že Karol²⁷ byl z politických důvodů propuštěn. V roce 1968 byl příliš odvážný a to mu srazilo vaz. Nakonec o tomto období sám píše: „Změna nastala v roce 1974, kdy se teprve zcela projevilý důsledky postoje časopisu v roce 1968. Byly to desítky článků, zpráv i drobných narážek, z nichž si čtenáři dělali obrázek o postoji časopisu k reformním snahám, srpnovému záslahu cizích vojsk i k normalizaci. Byl jsem vyloučen po necelých dvou letech členství z KSČ, Zpravodaj byl zastaven nejprve na tři měsíce a před polovinou roku 1974 zcela.“²⁸ A tady se mi vlastně dostává odpovědi na otázku, proč v roce 1970 vyšlo první číslo až v dubnu. První zásah normalizace. Karol opouští Sobotku, bylo mu postupně zakázáno cokoli v sobotecké kultuře dělat (městská kronika, městský archiv, osvětová beseda, školská a kulturní komise, přípravný výbor Šrámkovy Sobotky). Prošel zajímavým zaměstnáním nočního hlídače autobusů ČSAD. Až zásluhou přátel získal místo v literárním archivu Památníku národního písemnictví ve Starých Hradech. Dnes už je v důchodu, v kulturních počinech však neustává.

Poznámky a odkazy

¹² Odbor školství a kultury Okresního národního výboru Jičín.

¹³ Kafka, Alois (1908-1980) – lékař, kulturní pracovník.

¹⁴ Bílek, K.: Čtvrt století ZŠS – Zpravodaj Šrámkovy Sobotky č. 4/1989, s. 1-2.

¹⁵ Tamtéž.

¹⁶ Maštálka, Jindřich Gustav (1866-1926) – politik, národohospodář.

¹⁷ Zpravodaj Šrámkovy Sobotky, leden 1968, s. 12.

¹⁸ Trejbal, Jiří (1901-1985) – středoškolský profesor, národopisec.

¹⁹ Havel, Alois (1901-1977) – učitel, spisovatel.

²⁰ Turek, Rudolf (1910-1991) – archeolog.

²¹ Pícek, Josef (1874-1950) – generál zdravotnictva, vlastivědný spisovatel.

²² Šimůnek, Jaroslav (1931-1997) – literární kritik.

²³ Novák, Mirko (1901-1980) – estetik, univerzitní profesor.

²⁴ Ruda, Vladimír (1922-1990) – archivář.

²⁵ Kuchař, Jaromír (1906-1993) –

právník, vlastivědný spisovatel a fotograf.

²⁶ Bílek, K.: Ze vzpomínek redaktora – amatéra. In: Procházka staletími (Dissertationes Historicae 1/1993), s. 47-50.

²⁷ Karola oslovuji familiérně, patří k mým pracovním přátelům. V té době, o které píš, jsem ho znala jako dítě, vlastně nějak, ale už tehdy mě zaujal jeho určitý výraz osobnosti, jak si kráčí rovný jako pravitko z náměstí po Jičínské ulici domů.

²⁸ Bílek K.: Ze vzpomínek redaktora – amatéra. In: Procházka staletími (Dissertationes Historicae 1/1993), s. 47-50.

ALEŠOVI JE PRÝ OSMDESÁT!

Ne, to nemůže být pravda. Aleš Fetters, ten věčně usměvavý mladík – profesor (a taky jen učitel a taky pak ředitel a inšpektor), na čas též topič, přitom stále zpěvák, literární vědec, regionalista, kronikář, stálý návštěvník festivalu Šrámkova Sobotka – a kolika ještě trvalých i dočasných jeho zaměstnání a zálib by bylo možno ve výčtu použít – tomu že je osmdesát? Ale asi tomu tak bude, vždyť se spolu známe už pěkných pár let; lépe řečeno pěkných pár desítek let! Do padesátky jich moc nechybí.

Seznámili jsme se určitě na Šrámkově Sobotce. Ale kdy to bylo? Snad v roce 1967, kdy je zaznamenán mezi účastníky učitelské Exkurzně vzdělávací základny. „Zapadl“ mezi šrámkovce velmi rychle a netrvalo dlouho, stal se jednou z vůdčích osobností festivalu. Nejen jako poučený účastník diskusí po přednáškách, ale především jako šifitelské náklady všech při odpoledních vycházkách a výletech a vyhlášený zpěvák na přátelských posezeních na Poště. Jeho matuškovské písně nebo Lord Wawerly patřily k nejočekávanějšímu repertoáru každého večera. To už jsme věděli, že je absolventem češtiny na pražském pedagogiu (žákem mj. prof. Jarky Janáčkové), že učí na náhodském gymnáziu (či jak se tato škola tehdy jmenovala) a zpívá v tamním pěveckém spolku Hron.

V té době již pominuly naděje Pražského jara a nastal čas „zúčtování“ s nepolepšitelnými živly. I Aleš byl nucen odejít z náhodského gymnázia na učňovskou školu do Teplic nad Metují a posléze se stal „kotelníkem“ – jako Jiří Dienstbier a mnozí jiní. Já už měl za se-

bou kariéru nočního hlídače a podařilo se mi zabydlet se na odlehlejší pracovišti Literárního archivu Památníku národního písemnictví ve Starých Hradech. Po nějaké době jsme tu rozjeli docela čilý kulturní život – koncerty, výstavy, besedy, recitační pořady, nakonec jsem vyvolal do života – stejně jako v roce 1964 v Sobotce – i místní časopis vlastivědného zaměření Listy starohradské kroniky. A právě díky tomuto časopisu se mi podařilo z Aleše udělat „největšího českého kalandrologa“. Bylo totiž třeba zavést pořádek v datu narození a vůbec v životě a díle učitele a spisovatele Čeňka Kalandry, Východočecha z Vysokého Mýta, který působil i na Sobotce a Libáňsku. Aleš se do toho pustil s nadšením a v „Listech“ jsme již brzy mohli na pokračování otisknout Kalandryův důkladný životopis i přehled díla. Tak důkladný, že ho využil i Zdeněk Pešat v Kalandrově hesle v Lexikonu české literatury. A to už Aleš psal pod značkou zásluhou naší společné starohradské známé, redaktorky Elišky Skokanové, i do kulturní rubriky královéhradecké Pochodně, zásluhou redaktorky Olgy Šumberové do Zemědělských novin, zprostředkoval jsem mu i spolupráci se Zpravodajem Místopisné komise, kde uveřejnil mnoho toponomastických příspěvků z podhůří Krkonoš a z Náhodska. Staré Hradky měl rád. Jezdívá sem i na proslulá Prvomájová recitační odpoledne Hany Kofránkové a jejich přátel, jezdívá alespoň na některé pořady Hudebně literárního festivalu Alfreda Strejčka a Štěpána Raka, občas i na jiné akce. A jednou sem přivezl koncertovat celý svůj náhodský pěvecký sbor Hron. Od-

měnou mu bylo seznámení se spisovatelem Františkem Nepilem.

Ovšem nejvíce jsem hrdý na skutečnost, že se Aleš začal věnovat čapkošrámkování. Tak jsme říkali jeho studiu vzájemných vztahů a přátelství Karla Čapka a Fráni Šrámkova. Vypůjčil jsem Šrámkovy dopisy Čapkovi, uložené na Strahově, na Staré Hradky; opačnou korespondenci mohl prostudovat ve Šrámkově archivu v Sobotce. Věnoval se tématu nadšeně a využil je s nejvyšší možnou mírou – edici publikoval ve sborníku Literární archiv i jako samostatnou knížku; vznikla též řada dílčích článků pro Zpravodaj Šrámkovy Sobotky aj. Samozřejmě na čapkošrámkovské téma několikrát přednášel, i na Starých Hradech a v Sobotce. A co bylo z tohoto okruhu našich společných zájmů nejcennější? Že se Aleš stal aktivním členem Společnosti bratří Čapků, neboť dokonale zná vše o celé rodině, ba o celém rodu bratří Čapků. Pardon, také jmenovitě o jejich sestře Heleně, na tu se nesmí zapomenout, to by nám neodpustil.

Začal brzy pilně přispívat do Zpravodaje Šrámkovy Sobotky. Seznámil třeba čtenáře se svým průzkumem, jaký poměr mají dnešní studenti ke Šrámkovi, jak znají jeho dílo. Zpracoval i četná literárně historická témata. Úzké vazby si vytvořil rovněž na vlastivědný sborník Rodným krajem a jiná regionální periodika.

Do Sobotky jezdil, i když „nesměl“ a myslím, že ten každoroční týden pro něho byl nejkrásnějším týdnem v roce. Vytvořila se velká parta stálých účastníků slavnostního týdne, soustředěná

kolem Šolcova statku. Domácí hospodář Karel Samšiňák, malíř Zdeněk Mlčoch, prof. Jura Demel a desítky dalších zblízka i zdáli.

Cestou na festival se obvykle zastavil nejdříve u nás ve Starých Hradech. Jednou odmítl nabízené kafe, že musí cosi pomoci v Sobotce na Šolcově statku. Rychle odjel – a spadl z ořechu, z něhož měl odříznout větev. Byl ošklivě polámaný – a když jsme za ním byli v jičínské nemocnici, litoval, že si to kafe nedal, protože větev by odřízl někdo jiný. Kamarádi na ořech umístili pamětní desku...

Později začal své rozsáhlé znalosti a aktivity věnovat i dalším osobnostem z regionu – Josefu Škvořeckému, Karlu Poláčkovi, Václavu Černému a dokonce i Václavu Havlovi.

Pak začal vyhrožovat, že už do Sobotky přestane jezdit a přestane psát. Je prý už moc starý! Cha chá! I dnes dovede věčně diskutovat s mladými „Splaváky“, posedět s přáteli. Stále je naším významným a nepostradatelným spolupracovníkem Zpravodaje Šrámkovy Sobotky. Sice už navždy odešli přátelé Václav Kamelský, Zdeněk Mlčoch, Jura

Demel, Jarka Šimůnek, Karel Samšiňák a další – ale stále zůstává řada dalších přátel a přítelkyň, kteří si bez něho Šrámkovu Sobotku nedovedou představit.

Milý Aleši, moc rád bych se dozvěděl, co o Tobě Zpravodaj Šrámkovy Sobotky napíše za deset let. A co za dvacet.

Dnes Ti už jen tiše popřejeme hodně zdraví, spokojenosti, klidu na další literární práci! A věř, že Tě v Sobotce máme moc rádi a že Ti za všechno moc, moc děkujeme!

Karol Bílek
(z jubilejního sborníčku)

V Moskvě 28. 03. 2013

Vážený a milý pane Aleši,

u příležitosti Vašeho jubilea bych se chtěla vyznat z lásky a úcty k Vám, věrnému šrámkovci, vynikajícímu pedagogu, literárnímu vědci, skvělému zpěváku a prostě hodnému člověku. Myslím, že máte mnoho ctitelů a ctitelek ve Vaší republice, ve všech místech, městech a vesnicích, odkud se lidé sjíždějí každoročně na Šrámkovu Sobotku. Ale doufám, že nebude zbytečná ani věrná ctitelka z Moskvy.

Patříte k těm, komu u nás v Rusku říkají „душа компании“ (duše společnosti). Ale Vy jste k tomu ještě i duší Šolcova statku i celého soboteckého festivalu. Zapůsobil jste na mne, když jsem se poprvé objevila v Sobotce a spatřila v hloučku lidí veselého mladého člověka s ryšavými vlasy a pěkným hlasem - středoškolského profesora, oblíbeného svými žáky, který dělal v tu dobu topiče... Víte, proč především souhlasím s naší „perestrojkou“ s jejími protikladnými následky pro mou vlast a celý svět? Protože vedla ke změnám, které dovolily lidem, jako jste Vy, Aleši, propuštěným ze svých pracovišť, ze středních či vysokých škol a z vědeckých ústavů, znovu se tam vrátit a pokračovat ve své profesionální činnosti. Jsem ráda, že se to stalo i s Vámi, pane profesore.

Jsem Vám vděčna za Vaše přátelství a jeho konkrétní projevy – za ohlas v Literárních novinách na mou přednášku o kulturní situaci v Rusku, za recenze ve Tvaru na studii o Janu Zahradníčkovi, za účast na vydání Textů pro Šrámkovu Sobotku, za možnost sejít se v pohostinné Šolcárně a zazpívat si spolu s Vámi české lidové písničky i odrhovačky.

Lituji, že jsem nebyla Vaší žákyní na střední škole nebo na gymnáziu. Měla bych v tomto případě mnohem méně gramatických a stylistických chyb v tomto dopise, který jste ode mne dostal. A přeče se pokládám za Vaši žákyni - žákyni v té Škole Života, kde se učíme pořád.

Mějte se hezky, pane profesore, a zlomte vaz!

S úctou a srdečně
Ludmila Budagovová

JARNÍ ÚKLID NA NORSKÝ ZPŮSOB

Když v Norsku začátkem května konečně roztaje sníh a slunce svítí od 5 ráno do 9 hodin večer, je čas objednat velký kontejner a svolat jarní úklidové brigády. Do kontejnerů se odkládá vše, co je v bytech a sklepech nepotřebné – staré matrace, nmoderní nábytek, kočárky, lyže, kola... Většina předmětů je stále ještě funkční, takže některé věci mohou mít i štěstí a najít nového majitele. V činžovních domech se na nástěnkách objeví datum a čas, kdy budou připraveny hrábě, košťata

a lopaty. Jindy elegantní obyvatelé velkoměsta navléknou staré kalhoty a svetry, natáhnou rukavice a vymetají zbytky podzimního a zimního nepořádku. Natírají se oprýskané ploty, zábradlí, dveře, sází se jarní květiny a nové keře. Kdo nemá čas nebo se mu nechce přiložit ruku k dílu, tak se musí vykoupit a zaplatit určitý finanční příspěvek. Město projedou metací vozy. Když se začne činit i příroda, tak někdy už i ke konci května začnou kvést šeříky a město rozkvetne do krásy.

Brigádou v domě však jarní úklidové povinnosti obyvatel Norska nekončí. Brigáda (norský termín je „dugnad“) je svolávána i ve školkách, školách a sportovních klubech. I tam je třeba vyhrabat staré listí, natřít prolézačku, umýt okna apod. A stejně tak, pokud se někdo „dobrovolně“ akce nezúčastní, platí pokutu nebo má u ostatních rodičů vroubek. Ani úklidová akce se ale neobejde bez v Norsku obligátní kávy, párků zabalených do bramborové placky

a sladkého koláče. Má tedy i společenský význam, kdy mají lidé možnost poznat alespoň trochu své sousedy.

Sportovní kluby mají kromě úklidového „dugnadu“ ještě jeden, kdy členové pomáhají zajistit spolku svou dobrovolnou činností finanční příspěvky. Děti z basketbalového klubu třeba nabízejí před vstupem do supermarketu „dortovou loterii“, kdy má kupce losu za cca 5 NOK (ekvivalent 5 Kč) možnost vyhrát jeden z lákavých dortů a koláčů, které napekly maminky hráčů. Větší kluby mají i profesionálnější propracovaný systém; za větší obnos se prodávají třeba výherní adventní kalendáře, kde se pod jednotlivými políčky mohou skrývat výherní poukázky do sportovních obchodů. Rodiče dětí aktivních ve školních hudebních tělesech zase musí organizovat jarní a podzimní školní bazary, kdy lidé z okolí školy darují za odvoz vše možné, co už nepotřebují a přítom je škoda, aby

to skončilo v kontejnerech. Škola poskytne prostory několika tříd, tělocvičny a dvora a o víkendu se do školních prostor nahnou koupěchtiví zájemci o hračky, sportovní vybavení, knihy, oblečení, nábytek, elektroniku, kuchyňské potřeby apod. Akce to jsou velké a hojně navštěvované, po otevření nastane úprk k nejlepším kouskům a leckdy bývá i pořádná tlačnice, protože ceny na školním bleším trhu jsou opravdu nízké a zboží zánovní a kvalitní. Rodiče musí vše vyzvednout, ocenit, prodat a uklidit. Napečou s dětmi loterijní koláče a grilují párky a prodávají občerstvení. Pokud má sportovně laděná rodina dvě a více malých dětí, které jsou ještě k tomu třeba hudebně nadané, tak mají máma s tátou co dělat, aby všechny vyhlášené brigády stihli a napekli dost sladkostí.

Pro Nory je nejzazší termín, kdy musí být vše hotovo, 17. květen. Něco jako jarní Vánoce. Do té doby se vše musí

Vårdugnad

blýskat, neboť 17. květen je státní svátek, který je třeba patřičně oslavit. S vlajkami ve slavnostním oblečení nebo v kroji. Ten den jdou všichni do ulic v tom nejlepším, co najdou ve skříni a pokud nemají vlajku, tak se ozdobí trikolorou a od rána se v ulicích slaví a volá: „Hurráá Norsko!“

Kateřina Stašková

DIASHOW "POD POLYNÉSKOU OBLOHOU" A VERNISÁŽ KRESEB SOBOTECKÉHO RODÁKA PŘEMYSLA DOLENSKÉHO

Libošovice jsem projížděla mnohokrát na kole. O malé knihovně na návsí jsem však neměla ani tušení. Už vůbec by mě nenapadlo, že tam jednoho dne budu vyprávět o svém dědovi, Přemkovi Dolenském, a recitovat F. Šrámka. Ale po pořádku.

Na konci ledna 2013 jsem se dozvěděla, že bude moje sestra Vítězslava Chrpová promítat svou projekci v libošovické knihovně. Součástí bude i vernisáž kreseb mého dědy Přemysla Dolenského, která potrvá do konce dubna. Chtěla jsem také něčím přispět, a tak jsem se nabídla, že na dědu zavzpomínám z pohledu vnučky a také přednesu některou z básní F. Šrámka.

Příprava na tento den byla pro mne příležitostí dozvědět se o dědovi něco nového a rozpomenout se na to již dávno zapomenuté. Krom jiného jsem zjistila, jak děda často a dobře psal. V archivech soboteckých zpravodajů má otištěný článek již v roce 1965 a do časopisu přispíval pravidelně až do konce života. Tak už vím, po kom mám tu lásku ke psaní a také k malování. Své obrazy už dědovi ukázat nemohu, ale jistě by měl radost, že „olej“ v jeho v rodině „nevysychá“. Přesně si pamatuji na moment, kdy jsem malování rozbalila poprvé. Malířský terpentýn mě příjemně „praštil“ do nosu. Byla to přesně ta vůně, kterou si pamatuji z dědova pokoje. Vždycky tam

měl „rozdělaný“ nějaký obraz. Vyprávěl mi o něm, kde se inspiroval, jaké použije barvy a co musí ještě dodělat. Obrazy také často po měsících práce znovu přemaloval. Dokonalost pro detail mu byla vrozená.

Děda ale nebyl jediný muž, kterého jsem „znovuobjevila“. Ten druhý pán se jmenuje Fráňa Šrámek, básník a spisovatel, jehož jméno se proplétá naší rodinou jako zlatá nit. Sběrka jeho básní mi ležela několik dnů na stole. Pak jsem ji jednoho večera otevřela a už neodložila. Do noci jsem si pročítala básně a objevila jejich krásu. Některé jsem znala, doma jsem je slyšávala od dětství. Pro den „D“ jsem si vybrala klasiku „Uprostřed cesty“ a druhou méně známou, pro mě však nádhernou báseň, „Smrt (za Vojtu Matysem)“.

V sobotu 23. března se libošovická knihovna naplnila do poslední židle. Paní Pospíšilová vlídně přivítala všechny přítomné a zahájila odpolední vernisáž. V úvodu přednesla svou báseň Karolínka Kozáková, žákyně třetí třídy sobotecké školy. Poté už přišel na řadu F. Šrámek a mé ohlédnutí.

A jak se říká, to nejlepší nakonec! Hlavním hostem sobotního odpoledne byla moje sestra Slávka, šéfredaktorka časopisu Cykloturistika, se svou multimediální projekcí z francouzské Polynésie. (Mimořadně jméno dostala od rodičů po hrdince románu „Měsíc nad řekou“. I tak se dá vyjádřit celoživotní náklonnost ke Šrám-

kovi). Slávka odstartovala před několika lety vlastní projekt „ženská ostrovní cykloturistika“. Zjednodušeně to znamená vyjet si na kole s nějakou babou po ostrovech. Navštívila tak např. Madagaskar, Kubu, Kapverdké ostrovy, Portugalsko, Španělsko a také zmíněnou Francouzskou Polynésii. Hned na úvod nám předvedla tanec otea v typické sukni a kokosové podprsence. Řeč byla o Tahiti a dalších šesti ostrovech – Raiatea, vanilkovém ostrově Tahaa, turisticky nejznámější Bora-Boře, Huahine a nejmenším Maupiti. Viděli jsme, jaké jsou výhody cestování na skládacích kolech a jaké byly reakce, když se k ostrovům blížila tsunami. Žasli jsme nad krásou jižní oblohy, kterou tam již v roce 1910 přijel zkoumat Milan Rastislav Štefánik, který má na ostrově Tahiti také svůj památník. Na závěr jsme zhlédli ukázkou domorodých tanců a dozvěděli jsme se, jak se v místních lagunách pěstují vzácné černé perly. Připomínám, že toho dne bylo venku nevlídné a mrazivé počasí, a tak jsme o to více vnímali sluncem zalitou zemi a tiše záviděli.

Věřím, že to bylo pro všechny návštěvníky příjemně strávené odpoledne.

Jarmila Zderadičková Chrpová

ZE ŠRÁMKOVA DOMU NA TAHITI

ROZHOVOR SE SLÁVKOU CHRPOVOU, ŠÉFREDAKTORKOU ČASOPISU CYKLOTURISTIKA

Výzvou jsou pro ni exotické ostrovy, a tak se svým projektem „ženská ostrovní cykloturistika“ projela na kole dvakrát Kubu, Madagaskar, Kapverdské ostrovy a Francouzskou Polynésii.

Z jakého důvodu ses rozhodla spolu s ebicyklisty v čele s panem Jiřím Grygarem vyrazit do Francouzské Polynésie?

Potřebovala jsem nějaký další korálek do šňůrky ostrovů, tak když přišel Víťa Dostál, (první Čech, který objel na kole svět) s nápadem, že bych se mohla zúčastnit speciální spanilé jízdy ebicyklistů, neváhala jsem ani chvíli. Společně jsme projeli část Tahiti a ostrov Moorea.

Ebicyklisté jsou volným sdružením hvězdářů, takže je jasné, že jejich zraky se upínaly především k jižní obloze. Jednak v roce 2010 uplynulo právě sto let od doby, kdy Milan Rastislav Štefánik pozoroval na Tahiti Halleyovu kometu a hlavně její přechod přes sluneční kotouč, a proto jsme si chtěli tuto událost připomenout a uctít jeho památku. Také si dal tuto cestu pan Jiří Grygar ke svým 75. narozeninám a my měli tu čest nechat si ty krásy hvězdného nebe ukázat právě od něho.

Co jste se dozvěděli o jižní obloze?

Pan Jiří Grygar nám zasvěceně vyprávěl o Magellanových mračnech, o Alfa Centauri, druhém nejbližším hvězdném systému po Slunci, o Siriovi, nejjasnější hvězdě souhvězdí Velkého psa. Také o Uhelném pytlí – tmavé chladné prachoplynové mlhovině v souhvězdí Jižního kříže, která stíní kolektivní světlo hvězd za mlhovinou, a samozřejmě o samotném symbolu jižní oblohy – Jižním kříži. Mě osobně překvapila i informace, že na jižní obloze je všechno obráceně, tedy Měsíc, když dorůstá, tak vlastně couvá, a naopak. A ve dne Slunce „chodí“ přes sever, ne přes jih.

Projela jsi se spolecestovatelkou Lindou Rumlovou sedm z tamějších ostrovů, který z nich je pro tebe číslem jedna?

Jednoznačně Huahine, jenž je téměř netknutý masovým turistickým ruchem a je tam minimální provoz. Silnice jsou všude lemované kokosovými palmami,

mangovníky, banánovníky a dalšími stromy tropické vegetace. Čas od času projíždíte ananasovými políčky, obdivujete květeny pestrých barev, míjíte malé opuštěné pláže a u cest si můžete zakoupit spoustu druhů tropického ovoce. Ostrov je hodně členitý a silnice přesně kopírují mořský břeh. A vedou téměř po rovině. Takže je to nejen přírodní ráj, ale i cyklistický ráj.

Kromě hezkých zážitků jste si přivezli z Polynésie i nepříjemnou vzpomínku na blížící se tsunami. Jak probíhala evakuace?

Jeli jsme na druhou stranu zeměkoule, zaplatili za to celkem hodně peněz a ona si díky zemětřesení v Japonsku přišla tsunami. Po té, co ve tři hodiny ráno houkaly sirény, jsme si sbalili pár věci a odešli na nejbližší pahorek, který měl šedesát metrů nad mořem. Z televizních zpráv jsme zjistili, že vlna dorazí v 7.15. Pohled na vyděšené domorodce, kteří vpadli do krámu, vykoupili všechno pečivo a přesouvali se i se všemi opěřeními a dalším domácím zvířectvem do kopců, signalizoval, že bychom opravdu měli být ostražití.

Byl to zvláštní pocit vědět přesný čas údajného „konce“... Vyšli jsme tedy po cestě a dále po vykloučeném políčku na nejbližší kopec a naše zraky se upínaly k zatím klidné hladině. Blížila se inkriminovaná doba a my jsme jako správní novináři měli postavené foťáky a kamery na pařezech, přichystané dokumentovat i v kritických okamžicích. Bylo 7.15 a druhé sirény, které měly signalizovat opravdovou hrozbu, se nerozezvuly. Přes korálovou bariéru se překlenula čtyřicetimetrová vlna... Takže jsme nakonec trochu smutně sklápeli přístroje a odešli do údolí.

V Sobotce jsi promítala projekci o Polynésii a teď také v Libošovicích. Bylo pro tebe příjemné vrátit se na místa, kam jsi jezdila do Recitačního studia Šrámkova domu? Jak vzpomínáš na tyto roky?

Na dobu, kdy jsem chodila do Šrámkova domu, vzpomínám s krásnou nostalgií. Byly to radostné dětské roky, kdy jsem jezdila každou neděli vláčkem na nádraží

do Sobotky. Teď při projekcích využívám průpravu od paní Šárky Štembergové, která tehdy soubor vedla. Pamatuji si, jak jsme hráli se Šárkou Na kouzelníka, hru na soustředění, či Hututu zase pro cvičení šetření dechu. Moc ráda bych se s ní dnes pobavila a nechala si od ní znovu poradit, protože to byla na hlasovou výchovu odbornice jedna z nejlepších... Musím se už spokojit jen s tím, že ji občas zahlédnu v některé z rolí, které ztvárnila ve filmu či televizních inscenacích.

Ty jsi pak ale ze souboru odešla...

Ano, po asi sedmi letech a měla jsem tehdy velké výčitky, že jsem od dramatické recitace utekla k tanci a následně pak na konci střední školy zase ke sportu. Ale teď je neuvěřitelné, jak se všechny tři aspekty snoubí v mých přednáškách. Musím dobře mluvit, trochu improvizovat, a to jsme se právě se Šárkou učili. Snažím se reagovat na obecnost, na atmosféru mezi lidmi. Někdy i dvě hodiny projekce jsou náročné na hlasivky, takže techniky, které jsem se od Šárky naučila, mi pomáhají hlas šetřit. Deset let po tanečních skupinách mi zase dává jistotu, že mohu předvést i domorodý tanec. A sport, tedy v tomto případě cestování na kole, je zase předmětem celé projekce. Přesto na soubor vzpomínám moc ráda a jsem ráda, že jsem se zase s některými členy mohla potkat při jeho loňském padesátém výročí.

Přednáška o Polynésii ale není tvůj jedinou...

Takovou vlajkovou loď jsou Kapverdské ostrovy, o kterých lidé moc nevědí. A přitom tato ostrovní země má s Českou republikou spoustu společného. Žijí zde velmi pěkní a zajímaví lidé a dobře se tu jezdí na kole... Promítám i Madagaskar a teď mě čeká příprava projekce o sólo cestě po poutní cestě Via de la Plata ve Španělsku. To už sice není tak exotické, ale zase se tam může vydat každý v každém věku. Je to tedy malá pozvánka pro všechny, kdo by se tam chtěli vydat a okusit genius loci méně známé poutní cesty do Santiaga de Compostela.

sestru zpovídala
Jarmila Zderadičková Chrpová

PŘIPOMEŇME SI

Festival Šrámkova Sobotka přináší nám, letitým účastníkům, ale i zdejšími občanům možnost setkat se se zajímavými lidmi, vidět je živé na soboteckém náměstí či v uličkách, ve spořitelně či sokolovně, na zahradě Šolcova či

Šrámkova domu... Sejít se s nimi, pohovořit, nebo třeba je jen zahlédnout, a samozřejmě sledovat je při různých vystoupeních.

S **Radovanem Lukavským** jsme se v Sobotce setkali několikrát. Vzpomínám na komorní vystoupení členů Národního divadla, kteří ve středu 6. července 1977 v naší spořitelně přednesli scény z Měsíce nad řekou. Pak s námi i poseděl. Zemřel 10. března 2008. Už před dvaceti lety (16. dubna 1993) zemřel vý-

znamný hronovský ochotník a kulturní pracovník **Josef Vavříčka**, který jezdil do Sobotky v prvních letech festivalu. Snad i na něj někdo ještě vzpomene.

Dále nám kalendář říká, že se 20. března dožívá osmdesáti let herec **Luděk Munzar** a 4. dubna sedmdesátky českobudějovický biskup **Jiří Paďour**. Na herce Munzara si vzpomene asi každý, ale že by tu byl někdy českobudějovický biskup? Ten tu asi nikdy nebyl, ale mladík Jiří Paďour se před dávnými lety na festivalu objevoval (mám ho na dvou snímcích z roku 1970). Byl jedním z těch, v němž jsme viděli jakýsi „záblesk do budoucnosti“, ale biskupskou mitru jsme tehdy na jeho hlavě nezahlédli. Oběma jubilatům přejeme vše jen a jen dobré do dalších let.

Aleš Fetters

Jiří Paďour rozmlouvá s Radkou Dolenskou.

XII. ROČNÍK VARHANNÍHO FESTIVALU JIŘINY POKORNÉ 2013 V SOBOTCE

V letních měsících proběhne v kostele sv. Maří Magdalény v Sobotce další cyklus varhanních koncertů v rámci XII. ročníku varhanního festivalu 2013, který bude letos poprvé věnován „in memoriam“ vzácné varhanní osobnosti tzv. české varhanní školy – Jiřině Pokorné. Věnování je jistě na svém místě díky velmi osobitému a lidskému přístupu této osobnosti k varhannímu umění v Čechách a lidem vůbec. Pro město Sobotka bylo přínosem jistě také její časté účinkování při zahájení festivalu Šrámkova Sobotka jakožto hudebního doprovodu trumpetisty a soboteckého rodáka M. Kejmara. Velmi ráda navštěvovala Sobotku a nikdy nezapomněla podarovat okolí svým nově nahraným CD nebo s úsměvem rozdávat zkušenosti z uměleckých návštěv jiných akcí. K městu Sobotce měla vždy velmi dobrý vztah a velice ráda se na místní kůr vracela jako by k odpočinku.

Varhanní festival v Sobotce vznikl právě před dvanácti lety jako snaha o zvelebení hudby na chrámových kůrech ve východních Čechách. Během této etapy vzniklo několik dalších festivalů ve východních Čechách s podobně smyšleným duchem. Jistě je tato akce v něčem přínosná a obohacuje tím také nejen kul-

turní život ve městě, ale také zpřijemňuje nejedno letní odpoledne strávené v příjemném prostředí chrámu sv. Maří Magdalény, kam jistě stojí vždy za to dojít nejen na koncert, ale jistě i jen tak si prohlédnout to, co se široko a daleko nevidí! Příjemná atmosféra chrámu s krásnou varhanní hudbou, která je neobyčejně vznosná, právě zde jistě posluchače zaujme natolik, že již další pozvání jistě neodmítne.

Na festivalu se již prezentovaly desítky kvalitních českých varhaníků, vyrůstajících a vychovaných právě tendencí tzv. české varhanní školy. Předvedli tím také tvorbu a hlavně interpretaci nejen známých skladeb pro varhany ve špičkových výkonech.

V letošním roce bude XII. ročník varhanního festivalu Jiřiny Pokorné 2013 probíhat o prázdninových nedělích vždy od 16:00 v prostorách chrámu sv. Maří Magdalény.

Na prvním zahajovacím koncertě, který proběhne 21. července (o pouti sv. Maří Magdalény) zazní výhradně skladby Johanna Sebastiana Bacha. Svě místo zaujme významný pražský varhaník Přemysl Kšica.

Druhý festivalový koncert, který se uskuteční 4. srpna, předvede dílo vel-

mi málo prezentovaného německého autora v Čechách, Sigfrieda Karg – Elerta. Bude se jednat o cyklus varhanně – duchovního díla „Katedrální okna“ („Cathedral Windows“) s chorálním zpěvem. Jedná se o cyklus, který pojednává o významu vitráží katedrálních oken ve francouzském Chartres. Vystoupí Veronika Vildmanová (chorál) a Zdenka Nečasová (varhany).

Na třetím, závěrečném koncertě, který proběhne v neděli 18. srpna, vystoupí s díly výhradně českých autorů, Michaela Káčerková, která také vždy ráda Sobotku navštěvuje!

Doufám, že zážitky z varhanní hudby jistě posílí všechny posluchače i interprety a na další naše snažení tím dodá další energii v příštích letech. Tímto bych také ráda poděkovala za podporu všem posluchačům, interpretům, organizátorům, duchovní správě farnosti, varhanářské firmě (za údržbu nástroje) a také i panu starostovi města Tláškovi, který koncert podpoří nejen účastí, ale i dobrozdáním při zahájení festivalu!

*Věřím, že jistě tímto přijmete naše pozvání!
Zdeňka Nečasová dipl. um., DiS
varhanice*

SBORNÍK Z KONFERENCE O DÍLE VÁCLAVA ČTVRTKA

Na podzim roku 2011 proběhla v jičínském Lepařově gymnáziu konference k stému výročí narození a 35. výročí úmrtí spisovatele Václava Čtvrtka. Na začátku letošního března vyšel sborník příspěvků, které tam byly proneseny. Nese označení supplementum 15 vlastivědného sborníku *Z Českého ráje a Podkrkonoší* a název **Pohádkové vzkázání Václava Čtvrtka** s podtitulem *Příspěvky z mezinárodní konference konané ve dnech 20.-22. října 2011 v Jičíně*. (Vydal Státní okresní archiv Semily

a Regionální muzeum a galerie v Jičíně 2012, 344 s.)

Přináší téměř pět desítek příspěvků k poznání díla Václava Čtvrtka. Mezi autory příspěvků najdeme i jména spjatá se Sobotkou a jejím Zpravodajem (např. Alena Pospíšilová, Dana Hejduková, Eva a Jitka Bílkovy, Aleš Fetters aj.). Rád bych v něm upozornil na vzpomínku nedávno zesnulého hudebního skladatele Jaroslava Celby (26. 12. 1924 – 27. 2. 2013) na to, jak skládal hudbu ke Čtvrtkovým večerníčkům. Ale nejen Čtvrt-

kovým. I hudba ke Klukovi z plakátu výtvarníka Josefa Kábrta, který do Sobotky jezdil z Lomnice nad Popelkou a několikrát tu vystavoval, je dílem Celbovým, jehož jméno nepatří sice k nejznámějším, za to např. jeho úvodní melodii k Pohádkám z mechu a kapradí Zdeňka Smetany zná asi každý. „Jaryk“ Celba se žel vydání sborníku nedožil.

Obsáhlý sborník jistě upoutá všechny, kdo mají rádi Čtvrtkovy pohádky i kraj, do něhož je umístil.

Aleš Fetters

VELIKONOČNÍ JARMARK

V mrazivém sobotním ránu 16. března se v prostoru soboteckého náměstí konal velikonoční jarmark spojený s výstavou národních krojů v Muzeu Fráni Šrámka. Tetičky z Baráčnické obce Sobotka strávily přípravou výstavy spousty hodin a neméně času strávily nad pečením tradičních velikonočních laskomin, které byly jako vždy výtečné.

Sponzorem letošního jarmarku byla MO ČSSD Sobotka, a to díky paní Heleně Žaloudkové a panu Jaroslavu Šolcovi. Díky finanční podpoře této strany mohla vzniknout tvůrčí dílna, kde si návštěvníci zdarma vytvořili květinové aranžmá na sváteční stůl.

Moje veliké poděkování patří především všem členkám Vlastenecko-

dobročinné obce baráčnické pro Sobotku a okolí, MO ČSSD Sobotka, zaměstnancům MKS Sobotka a všem dalším, kteří se na organizaci další úspěšné akce podíleli.

Těším se na další spolupráci!

Renata Holubová

VELIKONOČNÍ TRHY

Také jste se byli podívat na velikonočním trhu? Šestnáctý březen nebyl žádným předjarním dnem. Mrzlo a nepříjemný mrazivý vítr nás rychle zavedl do prostoru kulturního střediska, kde sobotečtí baráčníci uspořádali výstavu národních krojů, dětský koutek a nakonec ochutnávku velikonočního pečiva. Byly jsme překvapené, jaké nádherné kroje baráčníci opatrují. Krásné výšivky na mladoboleslavských a kyjovských krojích se

musely líbit každé ženě. Vystaveny byly i doplňky ke krojům a dětské kroje. Dětem se pak líbily vystavené panenky v národních krojích. Výstava, kterou doplňovaly baráčnice, oblečené v krojích, slovním doprovodem, měla velmi dobrou úroveň a všem, co ji zhlédli, se líbila.

Děti se v rychle vytvořeném koutku zabavily výrobou ozdobných mističek s velikonoční tematikou za odborné spolupráce členek baráčnické ob-

ce. Dospělí dali přednost ochutnávce velikonočního pečiva, od mazanců po jídáše a ostatní pečené velikonoční speciality. Nám se celá akce velmi líbila a chtěly bychom baráčnický pochválit. Vám ostatním, kteří jste se nebyli podívat, doporučujeme: Příště přijďte, stojí to za zhlédnutí!

M. Dlouhá a M. Drapáková

KONTEJNEROVÁ ROMANTIKA

S nadcházejícími jarními měsíci Sobotka získá zpět kousek svého ztraceného půvabu. Dojde k předláždění Malého náměstí a části Baštecké ulice. Možná se i vymění osvětlení a oprýskaná zeď domu naproti faře se dočká nové omítky. Místo kamenitého a bahnitého povrchu budeme mít zpět původní žulové a čedičové kostky, což tomuto malebnému kousku Sobotky dodá tu správnou historickou atmosféru, na které si naše město tolik zakládá. A tomu všemu bude

zřejmě i nadále vévodit 11 nevzhledných kontejnerů na tříděný odpad.

Na místě s krásným pohledem na siluetu kostela a fary, kde by se spíše vyjímal pár laviček, budou turisté při pořizování snímku pěkného soboteckého zákoutí stále narážet zády do ušmudlaných kontejnerů. Opravdu nelze v druhé dekádě 21. století nalézt účelné řešení umístění kontejnerů tříděného odpadu, které by splňovalo i estetické požadavky?

Opravdu potřebujeme 5 kontejnerů na plast, 4 kontejnery na sklo, kontejner na papír a šatstvo právě na tomto nově opraveném místě v památkové zóně? Kontejnery jsou plynule zaplňovány, což dokazuje, že obyvatelé Sobotky jsou odpovědní a odpadky třídit chtějí a umějí. Určitě by si tedy cestu ke kontejnerům našli, i kdyby se přesunuly na jiné místo nebo schovaly třeba za zídku.

Kateřina Stašková, Jiří Staška

KRAJANSKÉ HROBY

Foto: Hana Kábová

I v našem dnešním zastavení se ocitneme na památném pražském Vyšehradě a postojíme u hrobu soboteckého rodáka, dramatika, novináře a politika

prof. Františka Věnceslava Jeřábka. Odpočívá zde od roku 1893, kdy posledního dne měsíce března zemřel. Bylo mu jen 57 let.

Nechceme znovu opakovat jeho životopisné údaje ani hodnotit jeho dílo. To provedla již řada významných autorů, počínaje jeho přítelem Josefem Ladislavem Turnovským přes editora jeho sebraných spisů a autora Jeřábkovy knižního životopisu prof. Jana Voborníka, přes univ. profesora Otokara Fischera, spoluautora publikace Čtyři ze Sobotky až po univ. prof. a divadelního historika Františka Černého, který pohlédl v Knihovničce Českého ráje na F. V. Jeřábka sto let po jeho úmrtí. Desítky dalších autorů menších článků a studií nelze uvádět.

Sobotka si svého významného rodáka vážila. Již několik měsíců po jeho úmrtí mu byla na rodném domě v průběhu 2. sjezdu rodáků a přátel města Sobotky odhalena pamětní deska (vytvořil ji prof. Josef Lhota, rodák ze Skyšic a projektant sobotecké školy). Slavnosti se zúčastnili i spisovatelé Karel V. Rais, Jaroslav Vrchlický a Ladislav Novák. Jeho bystu od Stanislava Suchardy věnovala Jeřábková manželka Luisa soboteckému muzeu. Na rodáckém pomníku na soboteckém hřbitově je od roku 1927 i jeho portrétní medailon od Karla Pokorného. Jen snaha postavit mu pomník nebo myšlenka nazvat jeho jménem kulturní dům s jevištěm nedošly naplnění.

Karol Bílek

ŠKOLNÍ STRÍPKY

ZÁPIS DO 1. TŘÍD

Letošní zápis dětí do 1. třídy se uskutečnil 5. a 6. února. Na malé předškoláky čekaly slavnostně připravené učebny, rodiče mohli nahlédnout do fotodokumentace ze školních akcí, prohlédnout si výstavku učebnic i pracovních sešitů pro prvňáčky. Připraveno bylo i malé občerstvení.

Během zápisu panovala ve školních prostorách slavnostní atmosféra. Děti v rozmanitých činnostech prokazyvaly školní zralost a připravenost pro vstup do školy.

Zápis byl letos připraven v kouzelnickém duchu. Proto také za snahu i vytrvalost obdržel každý žáček na památku kouzelnickou čepici a brýle, pamětní list a kouzelný měšec.

Celkem se k zápisu dostavilo 48 dětí ze Sobotky a nejbližšího okolí. Na všechny budoucí prvňáčky se už teď těší jejich budoucí učitelé Vladimíra Buchalová a Kamil Šisler.

Ať se jim jejich společná práce daří a přináší jim mnoho radosti!

Mgr. Alena Slavíková

SUZANNE

Dne 24. ledna 2013 jely třídy 8.A, 9.A a několik žáků z 6. tříd na taneční představení **Suzanne** do Filharmonie v Hradci Králové. Jeli jsme s paní ředitelkou a ostatními učiteli. Do Hradce Králové jsme jeli autobusem po první vyučovací hodině. Představení Honzy Pokusila začalo videoprojekcí dětí na uli-

ci. Orchestr Leoše Janáčka v podání smyčcového kvarteta videoprojekci doprovázel a o zpestření se postaral svým výborným zpěvem francouzských šansonů Jan Sklenář. Celý děj byl vyjádřen prostřednictvím tance, hudby a obrazu. Drama zobrazuje příběh Suzanne, která skončila na ulici a hledá svobodu. Během

života na ulici se ovšem setkává s různými problémy, ale jejich překonávání ji doveče až k lásce, kde najde vysvobození. Představení se mi líbilo, protože hudba i tanec jsou mi blízké.

Žofie Buchalová, 8. A

VÝSLEDKY PŘEDMĚTOVÝCH SOUTĚŽÍ

Naši žáci se pravidelně každý rok účastní předmětových soutěží, jejichž okresní kola startují obvykle na začátku nového kalendářního roku.

Ve středu 23. ledna 2013 se uskutečnilo na 3. ZŠ Jičín okresní kolo Matematické olympiády. Výborného výsledku zde dosáhl Jakub Drbohlav z 9.A, který v soutěži obsadil 2. místo a zajistil si tak postup do krajského kola. Krajské kolo proběhlo 21. března a Jakub zde naši školu výborně reprezentoval, neboť

skončil na 3. – 5. děleném místě v konkurenci 35 soutěžících.

Okresní kolo Dějepisné olympiády proběhlo 29. ledna na 1. ZŠ Jičín. Naši školu reprezentovaly dívky ze sedmého ročníku – Lenka Jenčková, Kamila Šourková a Gabriela Veigertová. Lenka Jenčková obsadila vynikající dělené 6. – 7. místo z celkového počtu 31 soutěžících.

V pondělí 18. února se konalo na Lepařově gymnáziu v Jičíně okresní kolo Olympiády v anglickém jazyce. Naši

školu opět úspěšně reprezentoval Jakub Drbohlav, v konkurenci 24 soutěžících obsadil dělené 7. – 8. místo.

7. března proběhla v Jičíně na ZŠ Poděbradova Zeměpisná olympiáda. Lenka Jenčková ze 7.A získala 1. místo!

Všem soutěžícím gratulujeme a přeje mnoho dalších úspěchů ve studiu!

Nada Ortová

VÝSLEDKY VÝTVARNÉ SOUTĚŽE

V minulém čísle *Soboteckého školáka* jsme vyhlásili výtvarnou soutěž o nejhezčí namalovaný obrázek na téma „Mlýny a mlýnky“, které je zároveň naším celoročním projektem. Do soutěže se zapojilo opravdu velké množství dětí, z čehož máme velkou radost. Nezaslali nám však pouze výkresy, ale také více jak 20 výrobků z nejrůznějších materiálů. Soutěž jsme proto rozdělili na dvě kategorie (kategorie výkresů a kategorie výrobků). Samotné vyhodnocení proběhlo v pondělí 25. února 2013 v učeňně výtvarné výchovy.

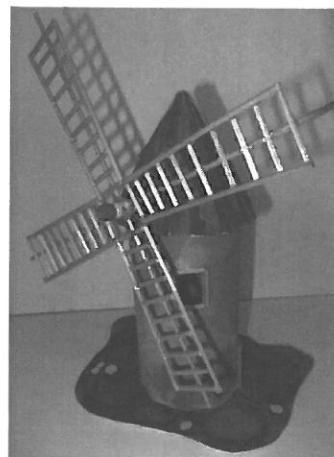
Hodnotící komise to měla tentokrát opravdu hodně složité, neboť vybrat nejhezčí výtvary z takového množství prací nebylo vůbec snadné. Z bodového hodnocení však vzešly nakonec následující výsledky:

Kategorie – výkresy

1. místo	Antonín Dudek	2. A
2. místo	Dennis Liška	3. A
3. místo	Adam Stránský	3. B
	Kristýna Novotná	3. B
4. místo	Tomáš Bárta	3. A
	Filip Prokorát	3. B
	Michaela Víchová	3. B
	Ondřej Lukáš	3. B
	Miroslav Šaral	6. B
5. místo	Savína Pavlíková	1. B
	Nikola Páclová	3. B

Kategorie – výrobky

1. místo	Tereza Ježková	3. A
2. místo	Alice Máchová	2. B
	Tomáš Kuchař	2. B
3. místo	Aneta Kubánková	2. B
	Pavel Najman	3. B
4. místo	Jakub Šourek	1. B
5. místo	Tiffany Guest	3. A

Radek Štaff

ROZHOVOR S JIŘÍM KRASILOVEM, ŽÁKEM TŘÍDY 1.A

Jirko, dozvěděli jsme se, že jsi dosáhl výborných výsledků na závodech v alpském lyžování na Tanvaldském Špičáku. Můžeš nám o tomto úspěchu říci něco bližšího?

Závod v Albrechticích byl docela lehký, ale dlouhý, protože se jely dva závody v jeden den. Dopoledne i odpoledne se jel „obřák“ (obří slalom – pozn. red.) a v obou jsem skončil na 2. místě.

Jak ses k tomuto sportu dostal?

Lyžovat jsem začal ve dvou letech s maminkou a tátinkem a vloni mě přihlásili do lyžařského oddílu.

Za jaký oddíl nastupuješ a na kterou disciplínu se specializuješ?

Jezdím za lyžařský oddíl TJ Auto Škoda Mladá Boleslav. Závody zatím jezdím jen v obřím slalomu. V ostatních disciplínách se začíná závodit až od věkové kategorie žáků, tj. od 12 let.

Jak často musíš trénovat a co všechno je součástí tréninku?

V zimní sezóně jsou tréninky každou sobotu a neděli dopoledne (musím ráno vstávat už v 6 hodin, abych stihl být na svahu od 7:30) a v týdnu jezdím tak dvakrát na tréninky do Vysokého nad Jizerou nebo Jablonce nad Jizerou. O vánočních a jarních prázdninách máme vícedenní soustředění v Herlíkovicích a po skončení zimy prodlužujeme lyžování jarní pří-

pravou na ledovcích v Rakousku. Jezdíme volně jízdou, kdy se procvičuje především technika, a potom trenér staví „obřák“ nebo slalom. Jezdíme i s časomírou. Trénujeme také samotné starty, protože tam, jak říká trenér, můžeme získat rozhodující vteřiny. Přes léto máme tzv. suché tréninky každou středu, buď na kolečkových bruslích a kolech, nebo za špatného počasí v tělocvičně, kde posilujeme a běháme. Podzimní přípravu začínáme v září a říjnu, kdy opět jezdíme na ledovce.

Jakých dalších úspěchů jsi v tomto sportu již dostál?

Letos jezdím závody Poháru Libereckého a Středočeského kraje, kde jsem jel už 6 závodů. Byl jsem dvakrát na 3. místě, dvakrát na 4. místě a nyní dvakrát na 2. místě. Budou ještě čtyři závody, tak snad dojezu zase dobře.

Jaké máš ambice, kam až bys to chtěl v alpském lyžování dotáhnout?

Chtěl bych být alespoň jednou první a dobře dopadnout letos v celkovém hodnocení. Závodit budu určitě dál, uvidím, jak mi to půjde. Třeba pojedou jednou na olympiádu.

Radek Štaff

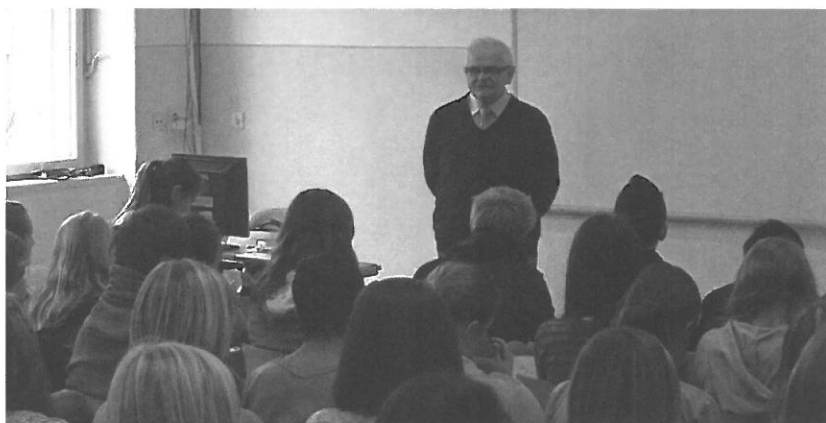

MLÝNY NA SOBOTECKU

V rámci celoškolského projektu Mlýny a mlýnky proběhla 18. února na naší škole beseda s historikem panem **Karolem Bílkem**, která volně navázala na podzimní besedu o mlýnech na Žehrovce s inženýrem Jaroslavem Egertem.

Karol Bílek dětem poutavě vyprávěl o mlýnech na Sobotecku, věnoval se nejen mlýnům vodním, ale i větrným, které jsou už dnes skutečně architektonickou raritou, neboť většina z nich byla svými majiteli zrušena nebo rozebrána – nebyly vzhledem ke špatným povětrnostním podmínkám v Čechách rentabilní. Stejný osud potkal bohužel i sobotecký větrný mlýn na Větráku.

Děti se seznámily nejen s historií mlýnů v okolí Sobotky, ale mohly si některé i prohlédnout na dobových fotografiích. Během přednášky zazněly také ukázky z poezie regionálních básníků, kteří se nechali těmito stavbami inspirovat.

Beseda s historikem Karolem Bílkem.

Po besedě se kluci z 8.A pochlubili přednášejícímu modelem střežomského mlýna, na kterém již od září každou volnou chvíli ve škole pracují.

Chvilky strávené s historikem Karolem Bílkem byly nejen přínosné,

ale zároveň jako vždy velice příjemné. Těšíme se na další spolupráci!

Nad'a Ortová

ORION FLORBAL CUP - ŠKOLNÍ TURNAJE 1. STUPNĚ

Únor se stal již tradičně měsícem pořádání florbalových turnajů pro naše nejmenší žáky a ti už se doslova nemohli dočkat. První turnaj se uskutečnil ve středu 20. února 2013 a byl určen žákům 1. – 2. ročníku. Čtyři přihlášené týmy se utkali systémem každý s každým v jedné skupině, hrací čas byl stanoven na 1 x 10 minut. Všechny týmy bojovaly s velkým nasazením, viděli jsme velké množství gólů, což u této věkové kategorie nebývá obvyklé. Někomu se dařilo více, jinému méně, ale všichni si dohromady užívali krásné sportovní odpoledne. Vítězem turnaje se

nakonec stali žáci 2. B (Černí Panteři), kteří v turnaji neztratili ani jeden bod! Jejich prvenství tak bylo naprosto zasloužené.

Po skončení turnaje proběhla oblíbená soutěž v přesnosti střelby na branku. V této soutěži byli nejúspěšnější žáci 2. A (Bílí Tygři).

Následovalo slavnostní vyhlášení celkových výsledků. Individuální cenu pro nejlepšího brankáře si po zásluze vychytil žák 1. B – Tadeáš Plíšek, který svými úspěšnými zákroky držel pro svůj tým nádherně na celkové 2. místo až do samotného závěru turnaje, byť to nakonec jen o gól

nevyšlo. Nejlepším nahrávačem se stal opět žák 1. B – Jan Souček. A nečekané rozuzlení přinesla soutěž o nejlepšího střelce, protože o tuto cenu se museli podělit dokonce dva žáci, kteří vstřelili na turnaji shodně pět branek. Byli to Martin Grunt ze 2. A a Vojtěch Rejzek ze 2. B.

V úterý 26. února 2013 se tělocvična naší školy stala dějištěm dalšího florbalového turnaje. Tentokrát se svého turnaje dočkali žáci 3. – 5. tříd. Hrací systém turnaje byl stejný jako u našich nejmenších dětí, jen to nasazení bylo ještě mnohem větší. Řada chlapců totiž navště-

vuje florbalový kroužek, a tak se všichni chtěli předvést v co možná nejlepším světle. Třetáky postihla před turnajem chřipková epidemie, a tak nastoupili do turnaje s dost oslabenými týmy. To se poté na jejich výsledcích negativně odrazilo. Přesto bojovali zarputile, občas ukápla i nějaká ta slzička, ale celkově si zaslouží velké uznání. Vítězem turnaje se stali žáci 5. A (Grafit mens), kteří turnajem prošli naprosto suverénně bez ztráty jediného bodu. Zvítězili rovněž i v návazné dovednostní soutěži v přesnosti střelby na branku, takže vyhráli prakticky vše, co se dalo.

Cenu pro nejlepšího brankáře turnaje si odnesl žák 3. B Ondřej Svoboda, který často zachraňoval svůj tým od mnohem většího počtu inkasovaných branek. Nejlepším nahrávačem se se čtyřmi

asistencemi stal Jan Pažout z 5. A a cenu pro nejlepšího střelce turnaje si vystřílel za sedm branek Patrik Šimůnek z 5. A.

Oba turnaje se vyvedly, žáci soutěžili v duchu fair play, což je hodně cenné. Někteří nesli porážku opravdu těžce, ale výsledek není to prvořadé při podobných akcích, mnohem důležitější je si společně zahrát a užít si pěkné chvíle při sportování.

Závěrem bych chtěl poděkovat paní Věře Valentové a Petře Králové za výpomoc při organizaci florbalových turnajů. Sponzorem obou sportovních akcí byli manželé Ježkovi z Libošovic, kteří věnovali do soutěže sladké odměny pro jejich účastníky. I jim patří mé velké díky, vážím si toho.

Radek Štaff

PODĚKOVÁNÍ

Pracovníci Základní školy v Sobotce děkují všem rodičům a příznivcům školy za to, že se ve středu 27. března zúčastnili slavnostního odpoledne ke 120. výročí otevření budovy sobotecké školy.

OZNÁMENÍ

Základní škola v Sobotce oznamuje, že ve dnech 15. – 19. dubna 2013 pořádá sběr papíru a víček od PET lahví.

DĚTSKÁ UMĚLECKÁ ČINNOST

ZVEME VÁS DO SOBOTECKÉHO DIVADLA

Studio Šrámkova domu letos uvedlo již tři premiéry dětských divadelních představení. První byly nejmladší děti s inscenací pohádky Františka Hrubína *Začarovaný les*, druzí pak byly dle věkového průměru nejstarší a jejich *Nevhodná pohádka*. Pohádka, která ve skutečnosti není pohádkou, ale povídkou s velkou dávkou černého humoru, vede k zamyšlení, jak vychovávat, či nevychovávat děti. Jednoduchými prostředky aktéři zavedou diváka do vlakového kupé, kde si k dosud poklidně cestujícímu starému mládenci přisednou čtyři nezvedené děti v doprovodu své tetičky. Třetí uvedenou premiérou byla adaptace povídky Rudyarda Kiplinga *Jak byl napsán první dopis*. Děj se odehrává v mladší době kamenné, kdy ještě lidé neuměli psát a tehdy, díky nedorozumění, mohl vzniknout i první dopis. Atmosféru celé

inscenace vytvářejí rytmy drumbenů – speciálních zátěžových bubnů, které si děti navíc samy pomalovaly, aby dotvářely zdařilou výtvarnou kompozici inscenace.

Ministerstvo školství společně se sdružením Artama každoročně pořádá postupovou přehlídku dětských divadel s názvem Dětská scéna. Práci Studia představily na základním okresním kole tři inscenace – *Poštácká pohádka* (na motivy Karla Čapka, jejíž obnovená premiéra proběhla koncem února), *Nevhodná pohádka* a *Jak byl napsán první dopis*. Konkurence nebyla malá, neboť jičínský okres je jedním ze dvou okresů našeho kraje, kde je více než jeden soubor, tím druhým je okres hradecký. V Jičíně se letos sešly čtyři soubory s celkem sedmi představeními! S potěšením mohu oznámit, že obě postupující divadla jsou

právě ta naše a nyní se chystáme na krajskou přehlídku do Hradce Králové, která proběhne 13. až 15. dubna v Divadle Drak.

Dětská scéna však není jen přehlídkou divadelních kolektivů, ale i sólových recitátorů. Srdečně proto gratuluji i oceněným dětem, které se na recitaci ve Studiu připravovaly. Adéle Kuželové, která společně se Štěpánkou Kubištovou postoupila do krajského kola (zde se neurčuje pořadí) a Kamile Šourkové, Kateřině Linkové a Žofii Buchalové, které získaly Čestná uznání.

Přijďte děti příště podpořit a možná se i nechat překvapit, jakou výpovědní hodnotu může mít dětské představení!

Lada Blažejová

DIVADLO

Bezmála polovinu svého ještě nerozběhnutého života se věnuji něčemu, čemu by se s přimhouřenýma očima dalo říkat divadlo. Přes přimhouřené oči totiž není pořádně vidět, že ta skvadra na jevišti má věkový průměr kolem dvanácti let a zdaleka ne všichni že mají přes metr dvacet, a taky přes ně není poznat, že publikum je z devadesátí procent tvořeno rodiči těch dětí a že to je pro ně náramná nuda.

Tak to ovšem platí pro nestranného pozorovatele. Pro nás, pro ty cvrčky na jevišti, platí opak: oči pořádně a doširoka otevřít a nasadit do nich hvězdičku nadšení i navzdory reflektorům mířícím zákeřně přímo do obličeje. Dětské oči totiž nevidí poloprázdné hlediště s hloučkem nervózních maminek a unuděných tatínek, vidí **publikum**. Uši neslyší sice relativně nadšené, ale ža-

lostně osamocené plácání několika párů rukou, slyší **aplauz**. A nohy necítí pod sebou koberec plný žmolků a třísek, cítí **prkna, která znamenají svět**. I když tohle sousloví děti často ani neznají, jejich nohy to chápou moc dobře.

A proto tedy alespoň mně při nervozitě vždycky svědí nohy. Vědí, co přijde, po čem budou šlapat a neberou to na lehkou váhu. Tedy ne že by to zbytek těla nebral zodpovědně. Dětské divadlo je náramně vážná věc. A zodpovědný přístup je nezbytný, ať už hrajete osla, druhé prásátko nebo třetí nohu obludy.

Odměnou za tu zodpovědnost je samozřejmě potlesk. Ale kromě něj se herečkům a herčinkám naskytá i celá řada dalších bonusů. Jsou zasvěcení, od fochu. Když se jede se školou na divadlo, mohou přezíravě a vědoucně poučovat spolužáky, jak to tam chodí a mohou dokonce

hodnotit a posuzovat herecké výkony svých kolegů. Kromě toho se občas naskytne i příležitost se díky dopolednímu představení ulít ze školy, nebo jet na nějaký festival, kde si děti vzájemně kritizují a pomlouvají svá představení, což je ohromná švanda.

To už dnes samozřejmě není ten důvod, proč zůstávám v dětském divadle. Jsem už o dost starší a měl bych mít rozum. Jenomže nemám. Dítě ve mně se nepozorovaně přeměnilo v dětinskost. Ale v sedmnácti letech je mi už trochu hloupé si hrát s vojáký, na schovku nebo na honičku. A tak si hraju na divadlo. Je to hra jako každá jiná, jenom s malými bonusy navíc. A taky je respektovaná. Protože divadlo je náramně vážná věc.

Adam Hošek

KNIHOVNA

DO SOBOTECKÉ KNIHOVNIČKY

Jindřich Francek: Zločin a trest na Jičínsku v 16. – 18. století. Tom tour Jičín 2012, 184 s. Autor, dlouholetý ředitel Státního okresního archivu v Jičíně a současný asi nejlepší český znalec středověké a raně novověké zločinnosti a jejího trestání píše nejen tlusté odborné knihy věnované této problematice, ale v několika svých dílech se zabývá také regionem východních Čech a speciálně Jičínska. Loupežníky, zloděje, traviče, žháře, kacíře, čaroděje, padlé dívky a další zločince či nešťastníky představuje přístupnou formou a stejně tak popisuje i výsledky podezřelých, mučení a činnost katů. Představuje i několik příběhů ze Sobotecka, založených na dochovaných aktech soboteckého archivu města (škoda, že nevyužil i bohatý černínský archiv jindřichohradecký). Některé zpracoval již i ve svých předchozích publikacích. Kromě zaznamenání nejzajímavějších případů z regionu nás autor srozumitelně seznámí obecně s kriminalitou daného období a s fungováním středověkého soudnictví. Nechybí ani seznam další použité a doporučené literatury. Text doprovází několik desítek fotografií, kreseb a reprodukcí archivního materiálu.

Jiří Křesťan: Zdeněk Nejedlý, politik a vědec v osamění. Nakladatelství Paseka Praha – Litomyšl 2012, 576 s. Obsáhá biografie Zdeňka Nejedlého je výsledkem dlouholeté práce archiváře a historika Jiřího Křesťana. Čtivou formou a s nejvyšším stupněm objektivitě seznamuje čtenáře s rozporuplnou osobností vědce, politika a člověka, který měl rodové kořeny i celoživotní přátelský vztah k našemu kraji. V Sobotce žila rodina jeho sestry Boženy, provdané za tajemníka okresního výboru Jana Jůvu, další příbuzné měl ve Vlčím Poli. Nejedlý si s nimi dopisoval, jezdil sem, dokonce zde už před první světovou válkou i přednášel. Na Sobotecko vedla jedna z jeho prvních cest po návratu z emigrace v roce 1945. Jarmila Glazarová zaznamenala jeho návštěvu Šrámkova hrobu na soboteckém hřbitově; z jiných pramenů víme, jak se s uznáním vyslovil o umění Fejfarova dětského hudebního souboru sobotecké školy.

Křesťanova kniha vyniká také podrobnou znalostí pramenů a literatury. Podařilo se mu mj. proniknout i do sovětských archivů a představit Nejedlého

v trochu jiné podobě, než je v poslední době běžné. Ví se třeba obecně, že funkce ministra školství byl zbaven, protože nesohlasil s necitlivou školskou reformou počátku padesátých let? Křesťan výborně vystihuje tuto dobu plnou podezřavosti, nejistoty a strachu, kdy i nejvyšší státní a straničtí činitelé nevěděli, zda se druhého dne neocitnou za mřížemi.

Knihy má vše, co se po odborném díle vyžaduje: kvalitní fotografickou přílohu, dále rozsáhlý soupis pramenů a literatury, jmenný rejstřík atd. Snad jen grafická úprava je poněkud diskutabilní.

Je to skutečně příkladná biografie a stojí za to se s ní seznámit. Čtenář pak daleko lépe porozumí i českým dějinám 19. a 20. století, nebude na ně pohlížet černobíle. A ocení i přístup města Litomyšle, které nezbouralo Nejedlého pomník, jen ho doplnilo deskou se slovy: „Zdeněk Nejedlý (1878–1962) rozmnožil i poškodil kulturu českou, přinesl poctu i úhonu rodnému městu, jež oceňuje dobré a zavrhuje špatné jeho skutky.“

Karol Bílek

SPOLEČENSKÁ OZNÁMENÍ A KULTURNÍ AKCE

ODEŠLA EUGENIE UTÍKALOVÁ

Na prahu letošního jara, 22. března 2013, zemřela v Dolní Čermné paní Eugenie Utíkalová ve věku nedožitých sta let. Patřila k věrné generaci „starých“ Sobotáků a ke svému rodnému městu a kraji se vždy hlásila. Pocházela z předního rodu Machů – její dědeček byl v Sobotce notářem, otec okresním tajemníkem, strýc Zdeněk zemřel jako markvartický farář. Matka Zdenka se provdala za krajana ing. Josefa Stránského. Měli tři děti – kromě Eugenie ještě budoucí učitelku Zdenku provdanou Holubovou a Jana, nadaného spisovatele

a básníka, který zahynul r. 1945 v bojích o Vídeň.

Byla rodačkou z Brna, ale v roce 1920 se Stránských vrátili do Sobotky. Eugenie vystudovala gymnázium v Mladé Boleslavi a Vyšší sociální školu v Praze; vysokoškolská studia jí násilně ukončilo uzavření vysokých škol Němci roku 1939. V roce 1944 se provdala za lékaře Bedřicha Utíkala, s nímž žila v Dolní Čermné. Pracovala jako zdravotní sestra, vychovála dvě dcery a její radostí bylo pět vnoučat a osm pravnoučat. Vlastně i pro ně vymýšlela Sluneční pohádky, které tis-

kem vydalo sobotecké Středisko městské kultury v roce 2006 a které autorka věnovala soboteckým dětem.

Do Literárního archivu Památníku národního písemnictví věnovala písemnou pozůstalost svého bratra s mnoha rodinnými památkami. Od počátku byla i věrnou čtenářkou našeho časopisu.

Na paní Eugeniu Utíkalovou, na její dlouhé dopisy plné lásky k rodnému kraji, budeme nyní už jen vzpomínat. Vůctě a s vděčností.

Karol Bílek

VZPOMÍNKA

Při příležitosti ročního výročí 18. března 2012, kdy nás navždy opustila naše drahá a milovaná maminka, babička, prababička a teta Kateřina Houzvičková, bychom na ni touto cestou rádi zavzpomínali a vzdali čest její památce.

Irena, Ruda, Hana a Jaroslava s rodinami

BLAHOPŘÁNÍ K ŠEDESÁTINÁM

V září 1959 se nás sešlo v libošovické škole 14 nových prvňáčků. Ráda vzpomínám na většinu z nich, s některými se občas setkávám, čas od času se setkáváme na srazu spolužáků sobotecké školy, kde jsme od šesté třídy ve školní docházce pokračovali.

K všeobecně známým spolužákům patří bezesporu **Ing. Jaromír Kubů**, dlouholetý kastelán nejznámějšího českého památkového objektu – hradu Karlštejna. Často s ním nalezneme rozhovory v novinách a časopisech, často jej slyšíme v rozhlase, rovněž televizní obrazovka nám umožňuje občasná setkání s ním.

Vážím si toho, že v rozhovorech nikdy nezapomene vzpomenout na svoje

rodové kořeny v Českém ráji. Naopak, připomíná okolnosti, které ho k profesi kastelána inspirovaly, rád vzpomíná na průvodcování na hradu Kosti na začátku sedmdesátých let. Celé čtvrtstoletí bydlí s rodinou přímo na Karlštejně a působí jako hradní pán. Co taková práce obnáší, vypráví s humorem sobě vlastním a společně s manželkou Nadou vždy zaujme posluchače. Koncem listopadu loňského roku se jich sešel plný sál v libošovické hospodě. Tradiční přátelské „Posezení se zajímavými lidmi“ přilákalo díky vzácným hostům rekordní počet návštěvníků, 140. Úsměvné historky i Mirkova vážná zamyšlení vystřídal zajímavé vystoupení jeho ženy, historičky PhDr. Nadi Kubů. Dlouholetá pracovnice

Památkového ústavu v Praze se zasloužila o vytvoření mnoha působivých dobových interiérů řady známých zámků a hradů, mimo jiné i zámku Humprecht.

Dovoluji si prostřednictvím Zpravodaje poděkovat manželům Kubům za trvalou přátelskou přízeň rodnému kraji a blahopřát Mirkovi k blížícím se šedesátinám, které slaví 26. dubna. Pevné zdraví, hodně sil a radosti do mnoha dalších let přeji jemu i všem našim spolužákům a spolužákům. Těšíme se na setkání na třídním srazu i na II. Sjezdu rodáků a přátel Libošovic, který se koná 3. srpna 2013 v Libošovicích.

Alena Pospíšilová

BLAHOPŘEJEME!

Oslavenců je v březnu a dubnu hodně. Na jiných místech blahopřejeme k osmdesátinám našemu pilnému spolupracovníkovi, literárnímu historikovi prof. **Aleši Fettersovi**, k sedmdesátinám českobudějovickému biskupovi a dávnému vedoucímu Recitačního studia Šrámkova domu **Jiřímu Paďourovi**, k šedesátinám řediteli správy hradu Karlštejn ing. **Jaromíru Kubů**. Ale naše gratulace směřují i na adresu malíře **Christo Georgova** (nar. 16. 4. 1953), přejeme vše nejlepší herci a dlouholetému členu Recitačního studia Šrámkova domu **Robertu Ouředníkovi** k padesátce (nar. 31. 3. 1963) a připomínáme i jubileum známého dolnobousovského automobilového závodníka **Marka Kalenského** (nar. 3. 4. 1973).

OPUSTILI NÁS NAVŽDY

únor

12. února zemřela ve věku nedožitých 93 let paní **Františka Berková**, rozená Donátová ze Sobotky.
23. února po těžké nemoci ve věku 76 let zemřela paní **Hana Němečková**, rozená Čurdová ze Sobotky.
24. února zemřel náhle ve věku 57 let pan **Miroslav Hůlka** z Oseku.

březen

22. března zemřela v pozhnaném věku nedožitých 89 let paní **Vlasta Svobodová** z Nepřívěce, rozená Pečová.
23. března ve věku 75 let zemřel pan **Jaroslav Zahradka** ze Sobotky, člen zemědělského družstva Sobotka.
Dne 28. března zemřela ve věku 75 let paní **Ludmila Kotlářová**, rozená Baláková ze Staňkovy Lhoty.

PODĚKOVÁNÍ

Rádi bychom poděkovali Městskému úřadu v Sobotce, který prostřednictvím gratulantky paní Hany Rulcové nezapomíná na nejstarší obyvatele našeho města a okolí. S úsměvem, milým slovem, dárečkem, kytičkou a blahopřáním potěší každého při příležitosti jeho významného životního jubilea.

Děkujeme my, kteří se již zcela oprávněně řadíme mezi babičky a dědečky.

KULTURNÍ KALENDÁŘ

6. 3. 1733 zemřel majitel kosteckého panství **František Josef Černín z Chudenic**.
14. 4. 1793 zemřel pražský arcibiskup **Antonín Petr Příchovský z Příchovic**, v mládí děkan v Sobotce.
3. 4. 1803 se narodil v Sobotce autor lidových divadelních her **Jan Nepomuk Dvorský**.
1. 3. 1853 se narodil sobotecký cestovatel **Vilém Novák** ze známé podnikatelské rodiny.
3. 4. 1853 se narodil známý právník **Jaroslav Havelka**, v mládí organizátor kulturního života soboteckých studentů.
5. 4. 1853 s v Sobotce narodil **Josef Šolc**, známý šlechtitel angreštu a zahradník ve Velvarech.
27. 4. 1853 zemřela hraběnka **Appolonie Scheiblerová**, roz. Netolická, která ráda pobývala ve Vlčím Poli.
22. 4. 1853 zemřel sobotecký rodák, mecenáš kultury **P. Jan Zyk**.
15. 4. 1863 se narodil a 11. 3. 1903 v Domousnicích zemřel nakladatel **Antonín Hejda**.
22. 4. 1863 se narodil dlouholetý příchovský učitel **František Koudelka**.
18. 3. 1873 se narodil řídící učitel sobotecké školy **František Duchoň**.
13. 4. 1883 zemřel pražský sochař **Antonín Wildt**, tvůrce sv. Jana Nepomuckého u kostela v Sobotce.
25. 4. 1883 se ve Hřmeníně narodil univ. prof. **Josef Kopal**, vynikající romanista.
30. 4. 1883 se narodil spisovatel **Jaroslav Hašek**, jehož stopy najdeme i na Libáňsku a na Sobotecku; ve Švejkovi psal i o Dolním Bousovu.
14. 3. 1893 se narodila významná pedagogická pracovnice **Ludmila Žofková**; působila také v našem kraji.
27. 3. 1893 zemřel **Jan Šolc**, rolník z Příchvoje a spolupracovník Věstníku soboteckého.
5. 4. 1893 se narodil archeolog a univ. prof. **Josef Schráníl**, pohřbený na soboteckém hřbitově.
13. 4. 1893 zemřel sobotecký lékárník a purkmistr **Antonín Fierlinger**, známý přírodovědec, přítel malíře Josefa Mánesa.
14. 4. 1893 se v Sobotce narodil regionální historik prof. **Jaroslav Mencl**.
3. 3. 1903 zemřel významný staročeský politik **František Ladislav Rieger**. Měl mnoho příznivců i v našem kraji.
17. 3. 1913 se narodil kronikář na Rovni **Alois Kožený**.
25. 3. 1913 zemřel v Libošovicích řídící učitel **Václav J. Luštický**, na čas i redaktor Věstníku soboteckého a čestný občan Libošovic.
4. 3. 1923 zemřel samšinský a hřmenínský učitel **Josef Šabaka**, nadšený divadelník.
5. 3. 1923 zemřel významný spisovatel, redaktor a nakladatel Českého ráje **Václav Kudrnáč**.
9. 4. 1933 zemřel sobotecký strojník **Jan Jaroš**.
12. 3. 1938 zemřel literární vědec prof. **Otokar Fischer**, autor studie o F. V. Jeřábkoví.
27. 4. 1983 zemřel kdanický kronikář a spolupracovník ZŠS **Josef Linka**.

JUBILEA

5. 2. 1921 se narodil **Josef Ječný** z Trní. Dnes již dvaadvadesátiletý pán je stále čilý a zcela soběstačný. Celý život pracoval v zemědělství, měl jednoho syna. Jezdí za ním a stará se o něj snacha Vladka. Moc velkou radost má hlavně z vnoučat a pravnoučat. Každý týden se na Poště schází se svými kamarády, s nimiž stále má na co vzpomínat. Panu Ječnému přejeme do dalších let zdraví a pohodu.

15. 2. oslavila 80. narozeniny paní **Jiřina Ortová**. Pochází z Kopidlna, žila v Oseku, kam se také provdala. Manžel byl voják z povolání, ona se vyučila švadlenou, kuchařkou a cukrářkou. Ještě dnes výborně peče. S manželem bydleli v Železnici, kde pracovala ve výrobě cukrovinek. Po smrti rodičů se přestěhovali do vlastního domu do Oseku. Paní Ortová pracovala dva roky v pekárně, načež patnáct let vařila ve školce v Oubřích, kde i po odchodu do důchodu dva roky vypomáhala. Za celý život pracovala na několika místech, přičemž v každém zaměstnání byla spokojena. Dnes žije v domě pro seniory, kde se jí moc líbí. Má tři děti. Paní Ortové přejeme zdraví a pohodu v kruhu rodinném.

2. 3. 1922 se narodila paní **Františka Macounová**. Tato stále čilá, drobná paní slaví tak již 91. narozeniny a je velmi spokojená. Žije se synem a vnučkou v domě na Závisti, dcera bydlí také v Sobotce a často maminku navštěvuje. Na návštěvu za babičkou jezdí také vnučky a pravnoučata, což jí velmi těší. Hezky jsme si s paní Macounovou popovídaly a zavzpomínaly na staré časy. Přejeme jí zdraví a radost z rodiny kolem sebe.

14. 3. 1919 se narodil **Jaroslav Najmon** z Březenské ulice. Práce poštovního doručovatele mu přinesla širokou znalost lidí. I dnes je stále usměvavý a rád si popovídá o starých časech. Také si toho pořád hodně pamatuje, a tak má o čem vyprávět. Je velmi spokojený. Má tři dcery, šest vnoučat a jedenáct pravnoučat. Stará se o něj hlavně dcera Jitka, která rovněž žije v Sobotce. Panu Najmonovi přejeme vše nejlepší, hodně zdraví a pohodu.

5. 3. 1933 se narodil **Oldřich Musílek** v Dolní Sloupnici v okrese Lito-myšl. Vyrůstal s dědou a babičkou do roku 1948 v Letohradě. V roce 1948 se šel učit kovářem do Komunálního podniku v Králíkách. V první polovině padesátých let byl na vojně, po jejímž skončení se oženil. I nadále pracoval v zemědělství jako kombajnista. V letech 1961–1962 jezdil i s manželkou na žních na jižní Moravě. Poté tři roky pracoval pod hradem Bouzov. V roce 1965 se celá rodina s pěti dětmi odstěhovala na inzerát do Oštic, kde pan Musílek pracoval jako kovář v JZD. V roce 1985 skončil s kovářinou a do roku 2005 pracoval jako přeškolený instalatér. Od roku 1968 bydlí s manželkou v Sobotce ve svém domě, který si zde koupili a společně opravili. Panu Musílkovi přejeme zdraví a velký elán do dalších let.

9. 3. 2013 oslavila 90. narozeniny paní **Růžena Vávrová** ze Sobotky. Narodila se u Loučně, odkud se s rodiči přestěhovala do Semtín. Do školy chodila do Libošovic, po svatbě bydlela 50 let v Praze. Na stáří se, když manžel a syn Petr zemřeli, vrátila do Sobotky. Líbí se jí zde. Stará se o ni družka syna Pavla a neteř Helena. Sestřičky z Charity paní Vávrové přivážejí obědy, za což jim děkuje. Paní Vávrová je zcela soběstačná – vypere si, vyžehlí a ráda si otevře i šicí stroj. Ostatně šití je její celoživotní záliba. Ve velké oblíbené má také květiny, a tak jí za oknem stále něco kvete. Přejeme hodně zdraví, ať jí nebolí nohy a je i v dalších letech stále tak spokojená.

13. 3. 2013 oslavil 97. narozeniny pan **Miroslav Hájek** ze Sobotky z ulice na Zadní cestě. Nejstaršího občana Sobotky známe my dříve narození jako malíře pokojů. Stále pěkně vypadá, snad ani nestárne. Pečlivě se o něho starají dcera s vnučkou. Velikou radost má z pravnoučat od obou vnuček, doma kolem něj pořád běhají Pepíček a Vojtík. Nemůže se dočkat, až se oteplí a on se půjde podívat ven. Je to neposeda, musí se procházet. Panu Hájkovi přejeme pohodu, zdraví a radost z celé rodiny.

14. 3. 2013 oslavila 85. narozeniny paní **Jarmila Dlouhá** ze Sobotky.

S manželem vychovali jednoho syna, s kterým a jeho manželkou dnes žije ve společné domácnosti v rodinném domě, který celý přestavěli. Má velkou radost, když přijedou vnoučata. Syn i snacha Marcelka se o maminku starají, nakoupí jí a udělají vše, co je potřeba. Paní Dlouhá se těší na jaro a na rozkvetlou zahrádku, má totiž moc ráda květiny. Je spokojená a je moc ráda, že není sama. Hlavně, ať jí slouží zdraví.

26. 3. 2013 oslavila 85. narozeniny paní **Jiřina Šolcová** z Bezručovy ulice. Narodila se v Hořicích v Podkrkonoší, kde vychodila obecnou a měšťanskou školu a absolvovala obchodní školu. Pracovala ve spořitelně v Žacléři, kde bydlela u příbuzných. Zde se seznámila s manželem a vdala se. Když byl její muž potom služebně převeden do Liberce, přestěhovali se tam a ona začala pracovat v advokátní kanceláři jako koncipientka. Považuje to za své nejlepší zaměstnání. Po manželově přesunutí do Sobotky šla opět s ním. Nastoupila do Fruty (tehdy Vitamina) jako pokladní a vedoucí závodní jídelny. V roce 1949 se jim narodil syn Jiří, o tři roky později se dočkali také dcery Ladislavy. Paní Šolcová poté nastoupila do Komunálních služeb, kam ji jako vedoucí CISU přeložili po panu Branbergerovi. Odtud poté také šla do starobního důchodu. Manžel již bohužel zemřel, a tak nyní žije ve společné domácnosti s dcerou. Je spokojená, zdravá, až na některé neduhy, jí stále dobře slouží. Paní Šolcové přejeme hodně zdraví, pohody a radosti z rodiny.

29. 3. 2013 oslavila 85. narozeniny paní **Zdeňka Hofmanová**. Tuto čilou, pěkně vyhlížející a vždy upravenou paní máme možnost pravidelně potkávat ve městě na nákupech. Bydlí spolu s manželem a synem v domě, který si sami postavili. Druhý syn s manželkou jí rovněž přijeli gratulovat. A přijedou i vnučky, na které se paní Hofmanová také vždy těší. Všichni z této početné rodiny mají maminku a babičku moc rádi. Paní Hofmanové přejeme ještě hodně let zdraví a pohodu mezi nejbližšími.

*Všem jubilantům vše nejlepší přejí
Hana Rulcová*

KULTURNÍ A SPOLEČENSKÉ AKCE V SOBOTCE

PRAVIDLA LŽI

Filmová projekce
pátek 19. 4. / 19:00
Městské divadlo

Psychologické drama z prostředí terapeutické komunity, kde se jedenáct lidí pokouší odpoutat od své minulosti. Motto jejich snažení by se dalo shrnout do asi nespílitelného přání - ať najdu sílu změnit, co změnit můžu, a vyrovnat se s tím, co změnit nemůžu; a ať dokážu tyhle dvě věci od sebe rozeznat. Většina lidí tady by na svou minulost ráda zapomněla. Je jim okolo třiceti a v jejich životopisech najdete všechny hříchy světa. Film ČR, 2006, 119 min. V hlavních rolích: Jiří Langmajer, Klára Issová, Jan Budař, Jaromír Dulava, David Novotný a Igor Chmela.
Vstupné: 50,-

PÁLENÍ ČARODĚJNIC

úterý 30. 4. / 16:00
areál Horolezecké stěny

Horolezecká stěna Sobotka pořádá ve svém areálu první ročník pálení čarodějnic. Připraven je bohatý kulturní program plný her a soutěží pro malé i velké, hudby a tance. Buřty a pití lze pořídit na místě. Můžete přijít i v kostýmech – ten nejlepší bude oceněn! Kytary vítány.

JAROSLAV ŠAFR: SOCHY

Výstava
1. 5. – 18. 6.
Šolcův statek – Lapidárium

Jaroslav Šafr se narodil v Praze r. 1958. Na Pedagogické fakultě UK vystudoval výtvarnou výchovu. Ve své umělecké tvorbě se zaměřuje především na keramické objekty z pálené hlíny, kterou obvykle míchá se šamotovou drtí. Tím dosahuje efektu drsných a rozpraskaných povrchů. Inspiračním zdrojem se mu stalo obdobně drsné prostředí severních Čech, v němž na sebe vzájemně působí krásná příroda a ruiny dávno opuštěných německých továren spolu s namnoze zchátralými církevními stavbami.

TOMÁŠ BEŇO: 9 KNIH A 9 TVÁŘÍ TVĚ FANTAZIE

Vernisáž výstavy
pátek 3. 5. / 17:00
Městská knihovna Fráni Šrámka

Velkou vášní Tomáše Beňa je práce s hlínou a její modelování. Myšlenkou této výstavy je vzbudit v lidech bez omezení věku vnitřní představivost, touhu číst a vstoupit do opomíjeného světa fantasy, které ne-

zná hranice. Výstava potrvá do 31. 5. a bude přístupná v otevíracích hodinách knihovny.

TERMINÁL

Filmová projekce
pátek 3. 5. / 19:00
Městské divadlo

Příběh Viktora Navorského, který přijíždí do New Yorku. Netuší, že během dlouhého letu proběhl v jeho zemi vojenský převrat. Nesmí vstoupit na území USA. Bezprizorný, s pasem neexistující země, musí Viktor Navorski strávit nějakou dobu v tranzitní části Kennedyho letiště a čekat, až v jeho zemi skončí občanská válka. Film USA, 2004, 128 min. V hlavních rolích: Tom Hanks, Catherine Zeta-Jones.
Vstupné: 50,-

CRAZY GAMES

sobota 4. 5. / 15:00
městský park

Město Sobotka a Jednota bratrská Mladá Boleslav všechny srdečně zvou na zábavné odpoledne plné bláznivých soutěží vhodných pro všechny věkové kategorie. Těšit se můžete na pojídání hotdogů na čas, zápasy v sumo oblecích, roztláčování auta, bunjee-running a mnoho dalších zajímavých disciplín. Připraveno je občerstvení i soutěže o ceny! Nevíte-li kudy z nudy, určitě se zastavte!
Vstup zdarma

KYTIČKA PRO MAMINKU

Výstava
pátek 10. 5. – neděle 12. 5.
zámek Humprecht

Květinová aranžmá v zámku budou připomínat krásnou tradici svátku maminek. Pevně věříme, že inspirují nejen k radostné vzpomínce.

KULOVÝ BLESK

Filmová projekce
pátek 17. 5. / 21:00
zahradka Šrámkova domu

Připravit, zorganizovat a provést výměnu dvanácti bytů je dílo hodné mistra. Tím ovšem dr. Radosta, jehož excelentně ztvárnil Rudolf Hrušínský, také je. Náhlé těžkosti a komplikace řeší s grácií za pochodu a pro jistotu, aby se v den D všechno povedlo, provede malou generální zkoušku, která odhalí mnohé. Film ČSSR, 1978, 82 min. V hlavních rolích: Rudolf Hrušínský, Josef Abrhám a Daniela Kolářová.
Vstupné: 50,-

DĚTSKÝ DEN

sobota 25. 5. / 14:00
hřiště za Sokolovnou

MKS Sobotka, MC Ťapík, TJ Sokol Sobotka, SDH Sobotka a o. s. Bendl pořádají Dětský den. Na jaký program se děti mohou těšit? Kromě mnoha soutěží budou na hřišti i dětské dílny pro kluky a holky, představení se mažoretky, sboreček MC Ťapík, ukázky cvičení dětských hasičů, třídírna odpadů, prvky z IQ parku Liberec. Občerstvení zajištěno.
Vstupné dobrovolné

PANENKA – SPOLEČNICE V KAŽDÉ DOBĚ

Výstava
sobota 25. 5. – sobota 17. 8.
zámek Humprecht

Výstava ze soukromých sbírek oživí prostory ve druhém patře zámku, zveme vás také do dalších místností muzea, které doplní nově získané exponáty a oživená instalace loutek.

KICK-ASS

Filmová projekce
pátek 31. 5. / 21:30
zahradka Šrámkova domu

Teenager Dave Lizewski nevniká žádnými zvláštními schopnostmi. Jediné, co ho baví, jsou komiksy. Ty ho taky inspirují natolik, že se rozhodne stát se superhrdinou! Bohužel mu k tomu ale chybí to nejdůležitější - nadpřirozené schopnosti... To ho ale nemůže odradit a jako každý správný superhrdina si vybírá přezdívku, Kick-Ass. Film USA, 2010, 113 min. V hlavních rolích: Aaron Johnson, Nicolas Cage, Chloe Grace Moretz.
Vstupné: 50,-

KAŠPÁREK HENDIKEPOVANÝM DĚTEM

sobota 1. 6. / 14:00 – 18:00
kolbiště pod Humprechtem

Jezdecké kolbiště pod zámek Humprecht ožije v sobotu 1. června již podruhé oslavou dětského dne spojeného s charitativní sbírkou na postižené děti a děti bez rodin. Připraven je velmi bohatý program s celou řadou zábavných atrakcí a dílen. Občerstvení zajištěno.
Vstupné dobrovolné

JIŘÍ ŠALAMOUN: GRAFIKA

Výstava
sobota 1. 6. – úterý 2. 7.
Šolcův statek – Galerie Karla Samšišáka

Jiří Šalamoun (*1935) je veřejnosti znám zejména jako autor televizních večerníčků s Maxípsem Fíkem. To je však pouze malá část jeho celoživotní tvorby. Především je mezinárodně uznávaný grafik a knižní ilustrátor, oceněný řadou domácích i zahraničních cen. Průřez jeho grafickým dílem nezapře svérázný Šalamounův smysl pro humor, a tak se váže k tématu letošního ročníku Šrámkovy Sobotky.

FIDLE: STRŮMEK ZELENÝ

Koncert lidové hudby

sobota 8. 6. / 19:00

zahradka Šrámkova domu

Kapela Fidle vystoupí s novým pořadem Strůmek zelený. Zahraje a zazpívá lidové písně z našeho kraje, převážně z Jičínska a Bydžovska. Zazní

písníčky lyrické i rozverně, o vojně, lásce, zradě. Tematicky pořad navazuje na programy Rozvij se, rozvij a Secmazec.
Vstupné: 50,-

VĚRA KLUCKÁ: OBRAZY MÉ DUŠE

Výstava

sobota 8. 6. – pátek 28. 6.

věž zámku Humprecht

Autorka s životními prožitky z Indie a Afriky přináší svůj pohled na životní styl a názory naší doby. Přijďte načerpat energii do prostoru zámecké věže.

ECCE HOMO HOMOLKA

Filmová projekce

pátek 14. 6. / 21:30

zahradka Šrámkova domu

Manželé Ludva a Heduš Homolkovi žijí se svými syny a Ludvovými rodiči v pražském bytě. V neděli všichni společně vyrazí na výlet do přírody, aby si užili zdravého vzduchu. Suverénní děda, starostlivá, leč nekompromisní babi, poněkud ušlápnutý Ludva s nespokojenou Heduš a zvidavými dvojčaty si ale moc užít nedokážou. Film ČSSR, 1969, 80 min. V hlavních rolích: Josef Šebánek, Marie Motlová, František Husák a Helena Růžičková.
Vstupné: 50,-

PRODEJ CHOVNÉ DRŮBEŽE

/z veterinárně kontrolovaných chovů, které zaručují kvalitu a vysokou užitkovost/

- 12:00 Vřitněves /u hospody/
- 13:00 Libáň /měst. tržnice/
- 13:30 Dětenice /na návsi/
- 14:30 Dolní Bousov /parkoviště u bývalého kina/
- 15:00 Sobotka /parkoviště před MÚ/
- 15:30 Kněžmost /parkoviště na křižovatce-směr Branžej/
- 16:00 Mnichovo Hradiště /parkoviště u obch. domu Družba/
- 16:30 Pěnčín /na návsi – před Benzínkou/

Prodej 13. 5. 2013 a 18. 6. 2013

Kuřice černé, červené, bílé /nesou bílá vejce/

Chovni kohoutci

Kačeny pekingské /bílé brojlerové/

Moullarden /kříženec pízimová + peking. kachny/

Kačeny barbarie /francouzský hybrid pízimové kačeny/

Kačeny rouvenské **NOVINKA!**

Husy bílé

Husy landenské

Perličky

Krůty /kanadské širokoprsé brojlerové/

Kalimera /selské brojlerové kuře/

stáří:

12-18týd.

12-18týd.

1-3týd.

1-3týd.

1-3týd.

1-3týd.

1-3týd.

1-6týd.

6-8týd.

2-3týd.

cena:

120-180,-

120-180,-

70-90,-

70-90,-

110-130,-

110-130,-

140-160,-

140-160,-

90-140,-

260-300,-

90-100,-

Sortiment, stáří a cena drůbeže se můžou lišit dle aktuální nabídky

Drůbež, prosím, **OBJEDNÁVEJTE** na adrese: Gallus Extra s.r.o.,

Pražská 8, 586 01 Jihlava

tel. 567 212 754, 567 214 502, mob. 731 701 331,

po - pá od 8:00 do 15:00

gallusextra@centrum.cz

vstup zdarma • zábava • občerstvení • soutěže • ceny

EXIT Z NUDY

pořádá: **MB** partneri: **MB**

CRAZY GAMES

10. KVĚTNA OD 15.00 V SODOTCE
PARK U MĚSTSKÉHO ÓRODU

pořádání hotdogů na čas
zápasy v sumo oblecích
bungee-running
roztlačování auta
laser game
hod kládou
slack line
a další...

Česká pošta

Česká pošta, s.p. představuje nové služby:

➤ **ZÁKAZNICKÁ KARTA**

- určená podnikatelům a firmám
- pro snadnější a rychlejší podání na poště
- www.zakaznicka-karta.cz

➤ **POSTBOX**

- služba pro držitele zákaznické karty
- www.zakaznicka-karta.cz

➤ **POSTSHOP**

- e-shop nabízející poštovní sortiment (obálky, krabice, poukázky), dále papírenský sortiment, hračky, knihy, DVD
- objednávejte rychle a pohodlně přímo z Vaší kanceláře nebo domova na www.postshop.cz

PostShop

SOBOTECKÝ JARMARK OSLAVÍ SVOJE ČTVRTSTOLETÍ V RYTMU DISKA

Když v roce 1988 otvíral Jarmark svoje brány poprvé, návštěvníci nejspíš netušili, že pomáhají vzniku minimálně pětadvacetileté tradice. Letos, o celé čtvrtstoletí později, je jasné, že Jarmark je nedílnou kulturní součástí nejen Sobotky, ale také širokého okolí. Přijďte s námi 23. až 24. srpna oslavit tento jedinečný ročník a vrátit se proti proudu času!

Pátek bude jako obvykle patřit jenom hudbě. Narozeniny Jarmarku oslaví v hlavním čase známá kapela Sto zvířat. Sekundovat jí bude Maršál bazén a Post pubescentos. O zábavu sobotního večírku se postará legendární Blue Effect, Jiří Dědeček a skupina Úterý, Roxette revival, Layla s hity 80. až 90. let nebo Sagvan Tofi se svými Děti ráje.

Nouze nebude ani o doprovodný program. Návštěvníci, kteří si zvykli na folklórní vystoupení, mažoretky, divadlo, program pro děti, výstavy, řemeslníky či stánky s originálním zbožím, nepřijdou zkrátka. Letos ale bude Jarmark kořenit pravá atmosféra osmdesátek. Pamětníci se tak budou moci vrátit do dob, kdy Jarmark začínal. Najdete tu stánky s retro poklady, herní automaty, trabanty, fichtly, plíšňáče či hry atari. Zkrátka všechno, co patří k éře flitrů, trvalých a diska.

Novinkou na Jarmarku bude odpočinková zóna ve Šrámkově zahradě, která bude sloužit k načerpání sil (při tradičně nabitém programu to bude jistě třeba) a maminkám s dětmi.

Sobotecký jarmark a festival řemesel

23. - 24. srpna 2013

<http://www.sobotecky-jarmark.cz>

<https://www.facebook.com/soboteckyjarmark>

Vystoupí: Sto zvířat, Blue Effect, Sagvan Tofi a Děti ráje, Jiří Dědeček a Úterý, Roxette revival, Post pubescentor, Mackie Messer Band a další

Další program: folklórní tance, řemesla, mažoretky, dětské divadlo, country a další

Zpravodaj Šrámkovy Sobotky

vydává MĚSTSKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO SOBOTKA

nám. Míru 3, 507 43 Sobotka, tel. 493 571 618

e-mail: mks@sobotka.cz, www.sobotka.cz

Odpovědný redaktor: Jakub Novosad

Redakční rada: K. Bílek, P. Havlová,

J. Janatka, A. Pospíšilová, M. Sekerová

Grafická úprava: Adéla Hošková

Tisk: RK TISK, Hradecká 1130, Jičín, 493 546 911-19

Podávání nov. zásilek povoleno ČP, s.p. - OZ V.Čechy

č.j. P/2 -1440 / 98 ze dne 3. 3. 1998

ISSN 12 12 -7906

MK ČR E 11 563

Uzávěrka dalšího čísla 31. 5. 2013